

Pogovor s predsednico skupščine Ljubljana-Šiška Anko Tominšek

Delegatski sistem je proces

Za dobro in učinkovito delovanje občinske skupščine in vseh njenih organov je nesporna osnova v ustreznem delovanju in razvoju samoupravljanja v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih skupnostih. Ko govorimo o samoupravljanju, imamo v mislih tudi delovanje celotnega delegatskega sistema, o čemer je naša skupščina temeljito razpravljala v februarju preteklega leta. Analize, ki so bile opravljene, javna razprava o tej temi ter sklepi in stališča skupščine so razkrili mnoge slabosti delovanja sistema in naložili vsem samoupravnim skupnostim zahtevne naloge s tega področja.

S to motivacijo smo se napotili k predsednici skupščine občine Ljubljana-Šiška tovarišici Anki Tominšek, ki se je naši želji za ta intervju ljubeznivo odzvala. Tovarišica Tominškova že tretje leto uspešno vodi Skupščino občine Ljubljana-Šiška, in si še posebej prizadeva za uresničevanje delegatskih odnosov, zato smo za ta intervju izbrali prav to temo.

Anka Tominšek: »Po mojem je osnovni problem v tem, da delegati niso prepričani oziroma nimajo občutka, da resnično odločajo o ključnih vprašanjih, pomembnih za življenje in razvoj občine oziroma širše družbenopolitične skupnosti.«

● Ali opazate, da se je po februarjski seji skupščine v delovanju delegatskega sistema kaj spremenilo?

Predno bi odgovorila na omenjeno vprašanje, mi dovolite, da izrazim svoje zadovoljstvo nad tem, da tako pomembna organizacija v naši občini, kot je Litostroj, posveča posebno skrb delovanju delegatskega siste-

ma. Tudi preko svojega internega glasila, ki je med delavci zelo cenjeno in brano.

Na samo vprašanje lahko odgovorim pozitivno. To pa še ne pomeni, da smo v celoti zadovoljni s sedanjim stanjem. Aktivnosti, ki smo jih vodili v vsem obdobju tretjega mandata, še zlasti pa po omenjeni februarjski seji delegatske skupščine v letu 1984 in po uspehi volilni seji v marcu, so dale določene rezultate. Pri tem pa bi rada ponovno opozorila, da gre za proces in da ne smemo biti nestrpni, nasprotno, že skromni uspehi nam morajo biti spodbuda za nadaljnje ustvarjalno delo. Moramo biti vztrajni in odločni v naših prizadevanjih za razvoj in krepitev delegatskega sistema, kajti pot vodi le naprej, ne nazaj.

● V čem in kje so pozitivni premiki?

Premiki se kažejo na različnih področjih, vendar ne povsod v enaki kakovosti in obsegu. Pomembno je, da se ti premiki čutijo v delu temeljnih delegacij, še zlasti v združenem delu. Prepričani smo, da je k temu prispevalo priporočilo delegatske skupščine, da morajo vsi samoupravni organi v KS in OZD oceniti delo in pogoje delovanja temeljnih delegacij in konferenc delegacij ter sprejeti ustrezne ukrepe za izboljšanje njihovega dela. Tudi številne temeljne delegacije so ob sodelovanju subjektivnih sil kritično analizirale svoje delo in se zavzele za odpravo prisotnih slabosti. V mnogih delovnih okoljih temeljne organizacije niso več prepuščene same sebi, temveč se za njihovo delo čutijo soodgovorni tudi organi samoupravljanja, družbenopolitične organizacije ter poslovodne in strokovne strukture. Resnica pa je, da se tudi po februarju nekateri niso zdramili in da v svoji aktivnosti še vedno prednjačijo tisti, ki so bili aktivni že prej in so lahko za vzor ostalim sredinam.

Če ugotavljamo premike v delu temeljnih delegacij, pa take ocene ne moremo dati za številne konference delegacij. Marsikje še vedno delujejo po starem, in to zlasti tiste konference, ki jih tvorijo različni subjekti, ki med seboj niso niti delovno povezani niti nimajo skupnih interesov. Te konference niso aktivne, saj niso redki primeri, ko so na meji sklepčnosti, oziroma se delegati niti ne sestanejo.

Premik je dosežen tudi v udeležbi delegatov na seji zbora združenega dela naše delegatske skupščine. V prvi polovici tega mandatnega obdobja je bila udeležba v povprečju 6,1%, od maja 1984 do vključno decembra pa 76,8%. Tudi aktivnost delegatov na sami seji zbora je nekoliko večja. Gledano v celoti pa še vedno velja ocena, da je zbor krajevnih skupnosti od vseh treh zborov delegatske skupščine najaktivnejši. Niso bile redke seje tega zbora, ko so bili prisotni vsi delegati — 31, povprečno število prisotnih pa je bilo v tem obdobju 28. Večja aktivnost tega zbora se ne kaže le po številu razpravljalcev na samih sejah ter predlogih in stališčih, ki jih delegacije KS posredujejo, temveč tudi preko številnih delegatskih vprašanj.

(Dalje na 3. str.)

Kako smo gospodarili v letu 1984

Izteklo se je leto 1984 in oči vseh so uprte v novo plansko leto, ki bo po predvidenih nalogah še bolj zahtevno od predhodnega.

Ob tem seveda ne smemo pozabiti na uspehe in neuspehe gospodarjenja v preteklem letu, zato je dolžnost nas vseh, da že pred izdajo bilance pregledamo ter kritično obravnavamo predvsem tiste planske elemente, ki niso bili v celoti realizirani.

Tricetrletna bilanca je pokazala zelo dober rezultat finančnega poslovanja. Čeprav seveda dokončnih podatkov za konec leta še nimamo, že lahko po takratni uspešnosti poslovanja predvidevamo, da bo tudi zaključna bilanca vsaj približno podobna tricetrletni.

Količinska realizacija za naše finalne proizvode je bila dosežena v višini 13.600 ton in je za 12% večja v primerjavi z letom 1983, prav tako je skupna količinska realizacija boljša za 7% od dosežene v letu 1983. Od blagovnih skupin so bile uspešne predvsem transportna vozila in naprave (5.006 ton), preoblikovalna oprema (3.716 ton), žerjavi (1.389 ton) in reduktorji (1.125 ton). Ostale blagovne skupine so bolj ali manj uspešno realizirale svoje planske naloge.

Skupni izvoz je bil uspešen in smo izvozili izdelke v vrednosti 37.121.600\$, pri tem pa je bilo konvertibilnega izvoza samo za 7.616.140\$, kar pa je mnogo premalo za potreben uvoz polizdelkov in surovin, ki jih potrebujemo za vgradnjo v naše proizvode.

Zaposlenost je je povečala s 4.262 v letu 1983 na 4.389 v letu 1984, kar je 3-odstotno povečanje. Če primerjamo skupno količino in faktor povečanja od leta 1983, ki znaša 7%, ter 3-odstotno povečanje števila zaposlenih, nam to pokaže, da smo produktivnost glede na količino dvignili za 3,9%, kar je nad predvidenim družbenim povprečjem (3,5%).

Ker finančnih podatkov še nimamo, ti bodo znani ob izidu bilance, ne moremo izračunati predpisanih kazalcev, ki bi še bolj analitično prikazali uspešnost poslovanja.

Čeprav je začetek lanskega leta kazal precej klavarno podobo, sta že polletni in tricetrletni obračun pokazala, da je bilo poslovanje v teh dveh četrletjih zelo uspešno in temu primeren bo verjetno tudi rezultat zadnjega trimesečja.

Ob začetku novega koledarskega leta si želimo, da bi bili rezultati poslovanja še boljši, kot so bili v preteklem letu, čeprav je bilo to leto eno najuspešnejših doslej.

H. Bratkovič

OB KULTURNEM PRAZNIKU

Namesto proslave

Lepo je, da imamo Slovenci poseben dan v letu, ki je namenjen in posvečen kulturi! Le redki drugi narodi (če sploh kateri?) so se odločili manifestativno pokazati, koliko jim kultura pomeni. Res je, ker smo v začetku januarja (zopet) slišali na zanimivi javni tribuni o narodu in kulturi, katero je v Cankarjevem domu organiziralo Društvo slovenskih prijateljev: tako kot se je slovenski narod le zahvaljujoč svoji kulturi obdržal v družbi velikih, močnejših in dostikrat agresivnih sosedov, tako je tudi njegova prihodnost le v nenehni zavestni skrbi za razvoj duhovnih vrednot in obrambi jezika za vsako ceno. Kaj in koliko pa pomeni kultura vam, posameznikom?

Na omenjeni javni tribuni smo izvedeli za podatek iz noveše ankete javnega mnjenja: 46% vseh Slovencev v preteklem letu ni prebralo niti ene knjige! Zastrahuječ podatek! Zakaj? Zato, ker je literatura »kraljica umetnosti«, knjiga pa človekov najboljši prijatelj. Spomnimo se, kako so v srednjem veku menihi po celo življenje prepisovali eno samo knjigo, da bi (nam!)

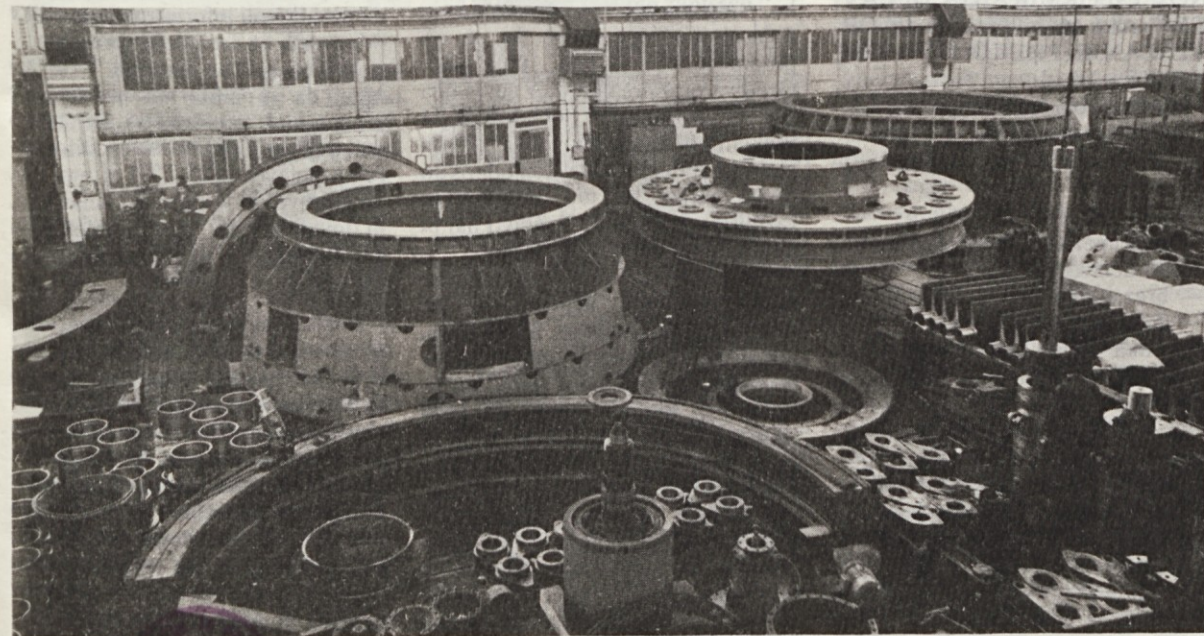
ohranili zgodovino! Spomnimo se, kako so protestantje prve slovenske knjige tihotapili v deželo, skrite v sodih z dvojnim dnom! Spomnimo se, koliko je v času narodnega razsvetljenstva pomenila čitalnica. Spomnimo se, koliko so preprostemu in komaj pismenemu slovenskemu kmetu pomenile knjige Mohorjeve družbe in kakšen pomen so imele za razvoj jezika (in s tem slovenskega naroda)! Spomnimo se naših velikih pisateljev in pesnikov ter njihove čudovite umetniške besede, ter tudi, kdaj smo jo nazadnje (pre)brali v šoli! Spomnimo se, koliko je knjiga pomenila našim ljudem v času vojne in kako so mnogi umirali s Prešernovimi poezijami v žepu! Spomnimo se na to in dobro premislimo! Potem bomo spoznali, da je branje knjig tudi naša dolžnost! Dolžnost do koga? Do samega sebe in do svojega naroda! Marsikdo se bo vprašal: kaj bom imel od tega, če preberem eno knjigo in kaj naj bi šele od tega imel moj narod? Odgovor je preprost: od ene knjige res skoraj nič! In narod od enega posameznika tudi skoraj nič! Od več knjig pa se bo posameznik gotovo obogatil in če bo takšnih posameznikov več, bo tudi za narod bolje! Torej se ni treba več spraševati: brati ali ne brati, temveč odločiti se: bral bom! Seveda marsikdo nima časa, je nerazpoložen, ga ne zanima in tako dalje... Toda ta izgovor ni zadosten.

Velja le občasno, ne pa stalno. Kdaj pa kdaj si pač vsakdo lahko vzame nekaj časa in tudi knjiga se najde, samo volja je potrebna!

In ko smo danes tako agresivno pozvali, če ne kar zahtevali, naj si vsakdo prizadeva (in sam sebi obljubi), da se ne bo v letu 1985 znašel v tisti sramotni skupini 46%, naj bo na začetku dovolj. Ne bomo še zahtevali, naj bo knjiga tudi kvalitetna. Ne, dovolj je, da je vsaj knjiga! Za začetek dovoljujemo tudi »dr. romane«, stripe, itd... samo da si ustvarimo bralne navade. Drugič, in nasploh v bodočnosti, pa si bomo (kulturne komisije Litostroja) prizadevali tudi to, da bi bralne navade preusmerili v kvalitetno literaturo. Tako, kot si prizadevamo in si bomo še vnaprej, da bi si čimveč litostrojskih delavcev ogledalo čimveč kvalitetnih gledaliških predstav, koncertov, filmov, razstav, kulturnih nastopov itd.! Iz malega raste veliko! Iz množine raste kvaliteta... Tudi za poezijo bomo imeli posluš! Pesniki, pesnice, literati, javite se s svojimi deli! Letos nameravamo izdati poseben literatni bilten Litostroja. Pogum velja! Naj bodo te ali druge aktivnosti skozi vse leto nadomestilo za proslavo ob kulturnem dnevu! Ob Prešernovem dnevu se bomo na kulturo sicer spomnili, uresničevali pa jo bomo skozi vse leto!

Ob koncu še dve skromni želji. Prva je, naj bi se aktivnemu delu kulturnih komisij večine temeljnih organizacij in delovnih skupnosti pridružile še ostale, doslej »zaspale« kulturne komisije. Kako naj si sicer razlagamo dejstvo, da so na filmski premieri, namenjeni izključno Litostroju in ob brezplačnih vstopnicah, bili med 600 litostrojskimi delavci le štirje (4) iz tozda

(Dalje na 2. str.)

V prepolni dvorani imamo trenutno v montaži opremo za HE Solkan, HE Mavčiče, da o HE Hadithi sploh ne govorimo. (Foto: E. L.)

REZULTATI ANKETE O OBVEŠČENOSTI (4)

Še kar razumljivo in običajno pravočasno

V prejšnjem časopisu sem zapisal mnenje anketiranih delavcev, da so posamezna področja delovanja Litostroja in dogajanja v njem količinsko ustrezno zastopana. To pa še zdaleč ni dovolj, saj kvantiteta nikakor ne zagotavlja tudi potrebne kvalitete. Pri informiranju je včasih ravno obratno, preveč (manj pomembnih) informacij o nekem problemu lahko zamegli bistvo in odtegne bralce od njega. Dolgovezno nizanje obrobni podatkov, zgubljenih in razvrednotenih fraz ter podaljševanje informacije v neskončnost pa bralca že vnaprej spravi v obup. Če pa že zbere veselje, ker ga področje zanima ali prizadeva in prične brati takšno informacijo, kmalu izgubi nit. Po nekaj odstavkih zamahne z roko ter časopis vrže v kot. Ali pa se vztrajnež pretolče do konca te informacije in obupano ugotovi, da sploh ne ve, kaj naj bi iz nje izvedel, o čem naj bi ga informirala.

Pomembna je torej kvaliteta informacije, prav tako pa tudi razumljivost. Bralcu mora biti razumljiva, tega se mora zavedati pisec informacije ali članka in jo napisati tako, ter s takim jezikom, da bo razumljiva večini tistih, katerim je namenjena. Pozabiti ne smemo tudi na pravočasnost (aktualnost) informacije, saj po določenem času izgubijo ves svoj smisel.

V tem nadaljevanju bom obdelal mnenje anketiranih o naštetih problemih: razumljivost informacij, pravočasnosti in ustreznosti informiranja. Pomudili pa se bomo še pri mnenju delavcev o obveščanju preko oglasnih desk in gradivih za zbere delavcev.

ALI SO PRISPEVKI RAZUMLJIVI?

Na vprašanje »ALI MENITE, DA SO PRISPEVKI NAPISANI DOVOLJ RAZUMLJIVO?« smo dobili naslednje odgovore:

- da 111 delavcev, 49,9 %;
- nekateri prispevki so nerazumljivi 93 delavcev, 41,7 %;
- ne 8 delavcev, 3,6 %;
- brez odgovora 11 delavcev, 4,9 %.

Skoraj polovica delavcev je mne-

nja, da so prispevki razumljivi in le manjše število (3,6 %), da so prispevki napisani tako, da niso razumljivi. To, da je precej delavcev izjavilo, da so nekateri prispevki nerazumljivi (41,7 %), lahko delno pripišemo temu, da se v našem glasilu pogosto pojavljajo tudi strokovni prispevki, ki so, če avtorji želijo obdržati določen nivo strokovnosti, že po sami temi kot tudi terminologiji namenjeni predvsem določenemu krogu naših delavcev, ki obravnavano področje poznajo.

PRAVOČASNOST INFORMIRANJA

Pravočasno in ustrezno informiranje je eden izmed bistvenih pogojev za uspešno uresničevanje in delovanje samoupravljanja. Poleg tega precej informacij zahteva pravočasno objavljanje, saj drugače sploh ni potrebna, informacija pa izgubi ves smisel — vsaj informativni.

Iz odgovorov na vprašanje »ALI MENITE, DA STE PRAVOČASNO IN USTREZNO INFORMIRANI ZA SODELOVANJE PRI SPREJEMANJU POMEMBNIH ODLOČITEV?«, lahko spoznamo mnenje naših delavcev o tem:

- vedno sem pravočasno in ustrezno informiran 25 delavcev, 11,2 %;

- običajno sem pravočasno in ustrezno informiran 80 delavcev, 35,9 %;
- včasih sem ustrezno in pravočasno informiran 78 delavcev, 35 %;
- nikoli nisem pravočasno in ustrezno informiran 26 delavcev, 11,7 %;
- brez odgovora 14 delavcev, 6,3 %.

Največ delavcev (35,9 %) je odgovorilo, da so običajno pravočasno in ustrezno informirani. Skoraj isto število (35 %) pa jih je mnenja, da so le včasih pravočasno in ustrezno informirani.

Tudi na ostali dve varianti odgovora na to vprašanje je odgovorilo skoraj isto število delavcev, 25 jih meni, da so pravočasno in ustrezno informirani, 26 pa da niso.

Če seštejemo tiste, ki so se odločili za prvi dve varianti, ki označujeta to, da so delavci vedno oziroma običajno ustrezno in pravočasno informirani in primerjamo to število odgovorov s številom odgovorov na zadnji dve varianti (včasih oziroma nikoli nisem informiran) ugotovimo, da sta številki skoraj enaki. 105 delavcev (47,08 %) meni, da so vedno in običajno dobro obveščeni, 104 delavci (46,64 %) pa da so obveščeni včasih ali nikoli ustrezno in pravočasno.

Na osnovi podatkov lahko sklepamo, da je polovica delavcev (navadno) pravočasno in ustrezno informirana in da le polovica delavcev lahko dejansko sodeluje pri samoupravnem odločanju v naši delovni organizaciji.

K temu vprašanju se bomo vrnili še pri predzadnjem vprašanju, ki delavce direktno sprašuje o tem, če lahko dejansko samoupravno odločajo ali pomembno vplivajo na odločanje.

OBVEŠČANJE PREKO OGLASNIH DESK

Do tu se je anketa posvečala časopisnim oblikam obveščanja, ki pa niso edine oblike informiranja v Litostroju. Tudi oglasne deske so eden izmed razširjenih in pomembnih načinov obveščanja pri nas. Dokaz za to trditev lahko najdemo v odgovorih na eno izmed prejšnjih vprašanj te ankete:

32,3 % je odgovorilo, da za najpomembnejše dogodek v naši delovni organizaciji izvedo na oglasni deski in iz zapisnikov.

Z odgovori na naslednje vprašanje so delavci izrazili svoje mnenje o učinkovitosti in primernosti oglasnih desk kot načinu obveščanja.

OBVESTILA NA OGLASNIH DESKAH SO EDEN OD NAČINOV INFORMIRANJA DELAVCEV. ALI MENITE, DA JE OBVEŠČANJE PREKO OGLASNE DESKE

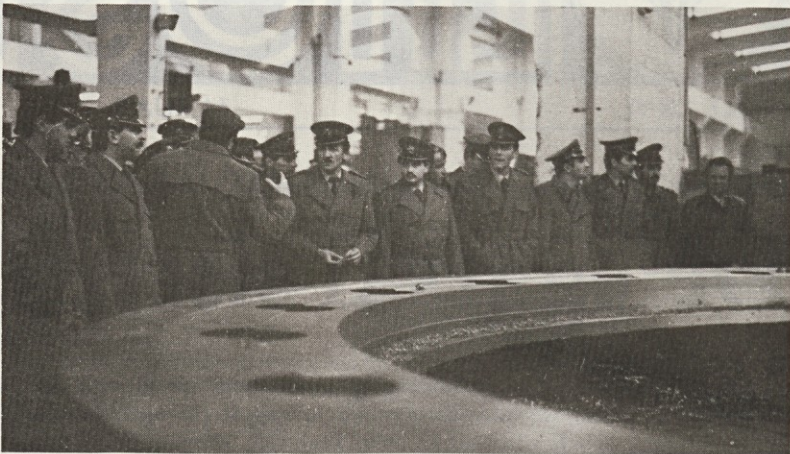
- primerno in učinkovito 67 delavcev, 30 %;
- če so oglasne deske urejene, je učinkovito 139 delavcev, 62,3 %;
- neprimerno in neučinkovito 10 delavcev, 4,5 %;
- brez odgovora 7 delavcev, 3,1 %.

Velika večina delavcev (203 oziroma 92,4 %) je mnenja, da je takšen način obveščanja učinkovit. Izmed njih je 139 delavcev poudarilo, da lahko oglasne deske uspešno izpolnjujejo svoje poslanstvo le če so urejene in obvestila ter zapisniki, ki so na njih obešeni, aktualni.

Le majhen del delavcev (4,5 %) je bil mnenja, da so oglasne deske neprimerne in neučinkovite ter kot takšne odvečne.

Poleg mnenja o učinkovitosti oglasnih desk pa nas je tudi

Obiskali so nas...

V četrtek, 27. decembra 1984 dopoldne je našo delovno organizacijo obiskala skupina starešin garnizona iz Vrhnike. Po ogledu delovne organizacije so imeli s predstavniki družbenopolitičnih organizacij pogovor o proizvodnem programu Litostroja, samoupravnem organiziranju in delovanju DPO. (Foto: t. š.)

14. decembra so Litostroj obiskali štirje gojenci splitske Mornariške vojne akademije iz Bangla Desha. Vsi štirje obiskujejo četrti letnik tehniškega oddelka ladijsko-strojniške smeri te akademije. V zadnjem letu imajo predvidene tudi nekatere ekskurzije — ogled delovnih organizacij, ki so s svojo proizvodnjo povezane z njihovim študijem in poznavanje katerih jim lahko pri študiju in diplomskem delu pomaga. Obiskali so že nekaj naših ladjedelnic, delovni organizaciji Rade Končar ter Jugoturbina. V Litostroju so si najprej z zanimanjem in zelo pozorno ogledali naše proizvodne obrate ter nekatere proizvodne postopke, zatem pa so se pogovarjali s predstavniki naše delovne organizacije o proizvodni in družbeni ter politični organiziranosti v naši delovni organizaciji, poslovni uspešnosti in o standardu naših delavcev (Foto: T. Š.)

zanimalo, ali anketiranci berejo obvestila, ki so na njih.

Obvestila na oglasnih deskah redno bere dobra polovica delavcev (142 oziroma 63,7 %), občasno 63 delavcev (28,3 %) in le 9 delavcev (4 %) nikoli ne bere obvestil na oglasnih deskah.

GRADIVO ZA ZBORE DELAVCEV

Zbori delavcev so ena izmed pomembnih oblik obveščanja in odločanja delavcev. Pred vsakim zborom delavcev dobi vsakdo ustrezno gradivo s številčnimi podatki in pisnim komentarjem. Gradivo naj bi delavci načeloma dobili dovolj zgodaj, da ga preberejo in preučijo ter pridejo na zbere delavcev pripravljeni, ali pa vsaj seznanjeni s problematiko, o kateri bodo odločali. Na samem zboru delavcev pa poročevalci še dodatno predstavijo tematiko, odgovarjajo na vprašanja in pojasnjujejo nejasnosti, ki se ob posameznih zadevah pojavljajo. Gradiva za zbere delavcev naj bi bila tisti vir informacij in podatkov, ki bi vsakemu delavcu omogočila (dovolj globok) vpogled in kritičen odnos do problematike ter mu dala čas za razmislek in presojo (gradivo naj bi delavci dobivali dovolj zgodaj).

Če gradiva za zbere delavcev ne služijo svojemu namenu in jih delavci ne uporabljajo, bodisi zato, ker so za večino nerazumljiva, ker je tehnična izvedba tako slaba, da so neberljivi, ker jih dobijo tik pred samim zborom delavcev in sploh ni časa za to, da bi jih vsaj pozorno prelistali ipd., pripravljane in tiskanje takšnih informacij izgubi svoj smisel in predstavlja le nepotreben strošek in zadoščanje formalnim zahtevam. Zaradi tega tudi zbori delavcev ne morejo biti tisto, kar naj bi bili ena izmed oblik samoupravnega odločanja delavcev.

Z vprašanjem: »ALI MENITE

DA STE DOVOLJ IN USTREZNO INFORMIRANI O PROBLEMATIKI, O KATERI SE BO NA ZBORIH DELAVCEV RAZPRAVLJALO IN ODLOČALO?« smo poizkušali dobiti mnenje delavcev o informativni vlogi in pomenu gradiv za zbere delavcev. Takole so odgovarjali:

- dovolj in ustrezno sem informiran 49 delavcev, 22 %;
- dovolj sem informiran, ko poročevalci dodatno razložijo zadevo 114 delavcev, 51,1 %;
- nisem dovolj in ustrezno informiran, želim dodatnih in boljših informacij 46 delavcev, 20,6 %;
- brez odgovora 14 delavcev, 6,3 %.

Mnenje o nezadostni informiranosti pa so tisti delavci, ki zatrjujejo, da niso dovolj informirani, navedli v odgovorih na naslednje vprašanje.

Večina (111 oziroma 68,1 %) meni, da so neinformirani zato, ker je gradivo preobsežno in težko razumljivo. Četrtna slabo informiranih delavcev (25,2 %) je mnenja, da gradivo, ki je na voljo delavcem, ni dovolj izčrpno in da problema, ki ga obravnavajo in o katerem odločajo, ne kaže v celoti.

Poizkusimo iz tega oblikovati napotilo za izboljšanje in večjo uporabnost teh gradiv: zmanjšati število nepotrebnih (manj potrebnih) informacij, ki delavca le obremenjujejo in odbijajo in mu ne pomagajo k bistveno boljšemu razumevanju problematike. Potrebno pa bi se bilo potruditi, da bi bile te informacije lažje razumljive čim večjemu krogu ljudi. Le manjše število delavcev (6,7 %) je nezainteresiranih ali resigniranih in gradiva sploh nikoli ne bere.

t. š.

Namesto proslave

(Nadalj. s 1. str.)

IRRP? Izobrazbena struktura tu gotovo ne more biti izgovor. Prej nasprotno!

In druga želja? Letos bomo k prireditvam večkrat povabili tudi litostrojske upokojence. Ker pa jih je že relativno veliko (900), ne moremo pošiljati vstopnic vsem, ker bi marsikatera ostala neizrabljena (zaradi oddaljenosti, bolezni itd.). Zato prosimo vse upokojence, ki si želijo, da jih obveščamo o gledaliških, opernih, koncertnih in filmskih prireditvah, da to sporočijo na sindikat (tudi število vstopnic, ki jih želijo). Nekateri so ob prvem vabilu že prejeli obrazec, drugi pa ga še bodo. Prosimo pa seveda za razumevanje, ker vedno ne bo dovolj

vstopnic za vse. Pri razdeljevanju bomo skušali biti čimbolj objektivni. Ko pa bo začel delovati klub upokojencev, se bomo o tem tako ali tako še dogovorili...

Naj na koncu navedemo še eno zanimivo misel, katero smo slišali na omenjenem prijateljskem srečanju. Sredstva za kulturo naj ne bi spadala pod »porabo« kulturne skupnosti, naj se ne bi delile na izvajalce in uporabnike. Doživljajmo vsi skupaj kulturo, vsak po svojih sposobnostih in interesih, vsi skupaj pa se zavedajmo, da gre, tako kot pri izobraževanju, za eno samo veliko investiranje naše naslednje generacije.

Anton Tomažič

Ti bom že pokazala kulturni praznik!

Delegatski sistem je proces

(Nadalj. s 1. strani)

Preko tega instituta krajevne skupnosti opozarjajo na probleme, ki terjajo učinkovitejšo reševanje, zlasti na področju urejanja prostora, komunale, stanovanjskega gospodarstva, prometa itd. Vsekakor pa ne moremo biti zadovoljni z udeležbo delegatov družbenopolitičnega zbora, saj je bilo po omenjeni februarjski seji v povprečju prisotnih le 16 delegatov od 25. Taka udeležba je nedvomno vplivala na slabše delovanje tega zbora. Pozitiven premik se kaže tudi v programiranju samega dela delegatske skupščine, saj smo si prizadevali uvrstiti v dnevne rede najaktualnejša vprašanja dela in življenja v naši občini, posebno pozornost pa smo posvetili uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

Naj posebej opozorim tudi na veliko aktivnost naših delegatov, ki se vključujejo v delo republiške in mestne skupščine, kjer smo večkrat uspeli s svojimi pobudami, predlogi in stališči.

● **Ali obstajajo samoupravna okolja, kjer se ni nič spremenilo in gre torej po starem, nedelovno?**

Obstajajo, vendar nanje tokrat s prstom ne bi pokazala — po znanem reku: »Greh se pove, grešnika pa ne.« Prepričana sem, da bomo z našo vztrajnostjo predramili tudi ta okolja in da se bo rezultat pokazal vsaj v četrtem mandatnem obdobju.

● **Kako ocenjujete delovanje litostrojskih delegatov?**

Odkrita bom, zato sem prepričana, da moj odgovor vseh ne bo zadovoljil. Oceno lahko podam le na podlagi podatkov, s katerimi razpolagam, in osebnih stikov, ki sem jih imela s tem delovnim okoljem, kjer sem se tudi nekajkrat udeležila sej posameznih delegacij. Delegatsko življenje je v Litostroju trdno zasidrano. Z delom litostrojskih delegatov smo zadovoljni. Posebej naj pohvalim delo treh konferenc delegacij, to je tozda TVN, tozda PZO in delovne skupnosti DS SSP, žal pa tega ne morem reči za konferenco delegacij, katere nosilec je tozda Montaža.

Taka ocena pa še ne pomeni, da se tudi v Litostroju stanje ne bi dalo izboljšati. Še več pozornosti bo treba posvečati izobraževanju delegatov in biti aktivnejši pri programiranju dela zbora združenega dela in pri tistih zadevah, o katerih se odloča bodisi v republiki ali federaciji, pa bistveno vplivajo na pogoje gospodarjenja. Gre namreč za velik, izredno pomemben delovni kolektiv, ki bi moral zahtevati, da se najbolj žgoči problemi gospodarjenja obravnavajo na zboru združenega dela delegatske skupščine, ki je hkrati tudi konferenca delegacij za republiško skupščino. Tovrstnih pobud pogrešamo tako iz vaše kot tudi iz drugih delovnih organizacij v občini.

● **V čem so po vašem osnovni problemi, da sedaj že v tretjem mandatnem obdobju delegatski sistem še ne deluje tako, kot bi moral?**

Problemov je več, objektivnih in subjektivnih. Vendar bi se resnično omejila le na ključne, ki po mojem osebnem prepričanju zavirajo učinkovitejšo delovanje delegatskega sistema. Predno pa bi podala svojo osebno oceno, bi le rada opozorila, da se nahajamo v zaostrenih družbenoekonomskih razmerah, ki se odražajo tudi na delegatskem sistemu, in da je to vsekakor treba upoštevati pri ocenjevanju delegatskega sistema od prvega mandatnega obdobja do tega trenutka. Osnovni problem je v tem, da delegati niso prepričani oziroma nimajo občutka, da resnično odločajo o ključnih vprašanjih, pomembnih za življenje in razvoj občine oziroma družbenopolitične skupnosti. Pri tem bi se

omejila predvsem na vlogo vaše delegatske skupščine, še zlasti pa vlogo zbora združenega dela. O najpomembnejših vprašanjih, ki zadevajo razmere gospodarjenja in delitev dohodka, se odloča na višjih ravneh, bodisi v republiki, še zlasti pa v zvezni skupščini oziroma drugih zveznih organih. Čestokrat so te odločitve sprejete po skrajšanem oziroma hitrem postopku, in v celotnem delegatskem sistemu, od temeljne delegacije do ravni odločanja, ni možno izoblikovati stališča oziroma solidno uskladiti različnih interesov. Drug problem vidim v prenatrpanosti pristojnosti oziroma dnevnih redov zborov delegatske skupščine. Ne gre le za vprašanje, ali smo dovolj odgovorni pri oblikovanju programa dela in uvrščamo na seje skupščine le tiste zadeve, ki sodijo na to raven odločanja oziroma samoupravljanja (kajti delegatska skupščina ni le organ oblasti, ampak tudi organ samoupravljanja), ampak za vprašanje preobremenjevanja delegatskih skupščin s tistimi zadevami, ki bi jih lahko uspešneje in odgovorneje opravili drugi organi. Torej gre tudi za vprašanje naše zakonodaje oziroma pravnega sistema nasploh, na kar opozarja tudi kritična analiza, ki je sedaj v pripravi. Mnogo je formalizma, ki bi se ga morali v delegatskem sistemu otresti, da bi

ziranosti konferenc delegacij je ves čas prisotno v naši občini. Rešitve smo spreminjali iz enega mandatnega obdobja v drugo, praksa pa nas opozarja, da še vedno niso povsem dorečene in da bi se morali zelo potruditi, da bi slabosti vsaj delno sproti odpravljali.

● **Ali ste že prej kdaj pomislili na to, da se avtentično stališče delavcev tozda do problema, ki ga obravnava občinska skupščina, lahko pogosto »izgubi« zaradi zapletenega sistema?**

Ne le da sem pomislila, temu sem bila tudi priča, saj sem se že večkrat udeležila sej v temeljnih delegacijah in konferencah delegacij in slišala stališče, ki pa ni prišlo do izraza na zboru. Ni dovolj, da delegati na sejah temeljnih delegacij oziroma konferencah delegacij dajo konkretne predloge in pobude oziroma zavzemajo stališče. Njihova odgovornost je tudi, da poskrbijo, da bo predlog, pobuda oziroma stališče pisno ali ustno posredovano tja, kjer se o zadevi odloča. To pa ni le odgovornost samih delegatov, ampak tudi vseh tistih dejavnikov, ki so poleg delegatov odgovorni za delovanje delegatskega sistema.

● **V širši politični javnosti se veliko govori o učinkovitosti političnega sistema socialističnega samoupravljanja in v sklopu tega tudi o učinkovitosti delegatskega sistema. Kaj menite vi o tem in kaj bi v bodoče morali spremeniti za večjo učinkovitost delegatskega sistema?**

Delno sem na to vprašanje že odgovorila, ko sem omenila osnovne probleme pri odgovoru na peto vprašanje. Če jih bomo odpravili oziroma vsaj omilili, potem bomo storili pomemben korak k učinkovitosti celotnega delegatskega sistema. Posebej pa bi rada opozorila na tiste probleme, na katere tudi delegati nenehno opozarjajo v celotnem obdobju, zadevajo pa naš odnos do gradiv, do delegatskih pobud in do njihove kritičnosti. Čas je, da spoznamo, da delegatski sistem oziroma delegatsko odločanje terja drugačno pripravo gradiv, zlasti pa variantne predloge in rešitve. Na tem področju smo sicer napravili, še zlasti kar zadeva gradiva, skromen premik, vendar z doseženim še daleč ne moremo biti zadovoljni. Ločiti je treba zrno od plevla oziroma bistveno od nebistvenega. Sprijazniti se je treba s tem, da delegat ne more obvladovati tako številnih področij dela in se, če je še tako aktiven, dokopati do mnenja o vseh stvareh, ki mu jih danes dajemo v presojo oziroma odločanje. Še enkrat poudarjam, da bomo morali biti zelo selektivni pri tem, katere odločitve bomo sprejemali preko široke delegatske baze. Ne gre za spremembo ustavnih rešitev niti ne najpomembnejših sistemskih zakonov, prvenstveno gre za drugačno obnašanje v naši samoupravni praksi.

dali prostora pravemu vsebinskemu življenju. Aktivnost in interes delegatov za delo celotnega delegatskega sistema pa bosta nedvomno večja tudi tedaj, ko bodo delegati priča temu, da se sklepi, stališča in odločitve v samoupravni praksi tudi zadovoljivo uresničujejo, in ko bomo zaostriili odgovornost za nespoštovanje ustavnosti in zakonitosti.

● **Ali se vam ne zdi, da je v Šiški pri več kot 35.000 zaposlenih delegatski sistem od osnovne delegacije v tozdih ali delovnih skupnostih preko konferenc delegacij do zbora občinske skupščine izredno zapleten?**

Menim, da ne gre za zapletenost delegatskega sistema, temveč za njegovo zahtevnost pri tolikšnem številu subjektov v združenem delu, kot jih imamo v naši občini. Naj pri tem opozorim, da gre za preko 260 subjektov, ki so hkrati kot tozdi oziroma delovne skupnosti nosilci temeljnih delegacij, pa okoli 200 takih subjektov, kjer je celotna delovna skupnost v funkciji temeljne delegacije. Vse to je treba organizirati preko konference delegacij, da bi prišli do 61 delegatov, kolikor jih šteje oziroma kolikor delegatskih mest ima zbor združenega dela. Skladno s sistemom se morajo najprej sestati temeljne delegacije, nato konference delegacij in šele nato zbor združenega dela. Razumljivo, da gre za zahteven postopek in to tem bolj, ker interesi v vseh okoljih niso enaki oziroma ker v nekaterih okoljih niti niso izraženi preko delegatov. Vprašanje organi-

Odgovor delegatov?

Gre za pomembno vprašanje — vprašanje odgovornosti, ki je v naši javnosti v zadnjem obdobju predmet izjemne pozornosti. Zato bo treba to vprašanje odločno postaviti tudi v zvezi z uresničevanjem pravic in dolžnosti delegatov.

● **Skupščina občine Ljubljana-Šiška, ki jo že uspešno vodite tretje leto, je v tem obdobju v skladu s svojimi pristojnostmi sprejela številne sklepe in stališča, obvezujoča za združeno delo. Kako se v praksi izvršujejo najpomembnejši doku-**

menti ter sklepi in stališča občinske skupščine?

Na postavljeno vprašanje je težko odgovoriti na kratko, kajti v tem obdobju smo sprejeli številne sklepe in stališča o zadevah, ki smo jih obravnavali. Z gotovostjo pa lahko rečem, da so bili številni sklepi in stališča uresničeni v praksi in da so tako prispevali k izboljšanju stanja oziroma razreševanju problemov. So pa tudi taki, ki še niso bili oziroma se slabo uresničujejo. To je tema, ki bi jo morali posebej obdelati.

Pripravilo uredništvo

Oplemeniteni Soča

Tisti četrtek v decembru nas je zoprna ljubljanska megla spremljala vse do Razdrtega in šele na vrhu vipavskih rid smo se je otresli. Z nami pa je vse do konca dolgega dne bila dobra volja — kako ne, saj smo se peljali »na proslavo ob dokončanju hidroelektrarne Solkan«.

Kot smo že poročali, se je prvi agregat te nove slovenske elektrarne, zgrajene sedem let po zagonu zadnje HE na Dravi — HE Formin — zavrtel 8. septembra, kmalu za njim pa še drugi. Oba sta bila uspešno priključena v omrežje in tako že nekaj časa dajeta dragoceno energijo porabnikom. Njuna letna proizvodnja naj bi znašala okrog 90 milijonov kilovatnih ur.

Soča, bistra hči planin, nas je na dan slavlja sicer pričakala precej razjarjena in kalnih oči, v katerih ni prav nič odsevala »temna zelen planinskih trav in vedra višnjevitost višav«, kajti bilo je prav po večjem nalivu in pretok nekajkrat večji od normalnega.

Pa je bila tudi taka lepa v tisti slikoviti soteski, katerih bregova na izteku iz elektrarne v romantičnem loku povezuje znani stari most. Zdaj se mu je ob bok postavil še eden, nov, na prvi pogled bolj koristen kot pa lep.

Povabljene iz vrst neposrednih udeležencev gradnje (gradbeniki, monterji) kot tudi tiste iz »zaledja« (inšpektorji, projektanti, komercialisti), so ob vstopu v lepo okrašeno strojnico brhke mladenke ozaljšale z nageljčkom in znakom. Ob njih je misel nehote ušla za pesmijo: »Tvoj tek je živ in je legak, ko hod deklet s planine...«

Slavje je začel s pozdravom vseh navzočih v imenu investitorja glavni direktor Soških elektrarn ing. Valentin Golob, kratek pregled gradnje pa je podal operativni vodja investicije ing. Bogdan Lulik.

Pritisk predsednika DS SENG na gumb na upravljalni plošči je bil dovolj za povsem avtomatsko zavrtitev in sinhronizacijo prvega oregata. Spontano ploskanje navzočih ob tem je pomenilo sicer skromno, pa toliko iskrenejše veselje nad izvršenim delom ter priznanje vsem, ki so sodelovali pri uresničitvi projekta. Posebna priznanja, podeljena ob tej priložnosti delovnim organizacijam in posameznikom, dokazujejo, da investitor nanje ni pozabil.

Ko bo vgrajen še naknadno naročeni tretji agregat, bo ta elektrarna »v živo« dokazovala, da bistra Soča ni prav nič izgubila na svoji naravni lepoti, ampak je s to gradnjo bila samo še oplemeniteni.

ETO

Zadnji »bojni« posvet med tozdoma Obdelavo in Montažo za montažo ročic na vodilne lopate za HE Haditho na posebni pripravi, kjer bo moč narediti izvrtine za zatiče brez poizkusne montaže (Foto: E. L.)

Spet smo prejeli vrsto priznanj in pohval

Soške elektrarne Nova Gorica so nam izrekle priznanje za požrtvovalno delo pri gradnji hidroelektrarne Solkan, RMK Zenica — Rudniki železove rude Ljubija pa so nam ob proslavi dneva rudarjev podelili spominsko plaketo za naš prispevek pri združevanju dela in sredstev za skupni samoupravni družbeno-ekonomski razvoj. Dobili smo tudi zahvalo delovne organizacije

Kraški vodovod iz Sežane za pomemben prispevek pri izgradnji vodovoda Brestovica—Lipa—Komen—Sežana. Na koncu pa naj omenim še zahvalo, ki jo je Litostroj prejel za nesebično pomoč in sodelovanje pri organizaciji mednarodne atletske prireditve »Šikijev memorial—Alpe-adria 84«. Veseli smo in upamo, da bo naše delo tudi v prihodnje tako dobro, da bo deležno priznanj in zahval.

Normativno urejanje stanovanjske problematike

V tozdih in delovnih skupnosti prav sedaj potekajo razprave o osnutku obeh samoupravnih aktov, ki urejata stanovanjsko problematiko v delovni organizaciji. Samoupravna akta v predloženem besedilu pomenita dograjevanje sedaj veljavnega sistema reševanja stanovanjske problematike. Potrebe po spremembah oziroma dopolnitvah obstoječih aktov so se pokazale v praksi. Pri sestavi osnutkov so bile upoštevane vse pripombe iz tozdov, ki jih je bilo možno vgraditi glede na obstoječo zakonodajo s stanovanjskega področja in v kolikor so pripomogle k izboljšanju že veljavnega sistema reševanja stanovanjskega vprašanja delavcev v delovni organizaciji. Pravilnik v določenih členih pomeni tudi uskladitev z Družbenim dogovorom o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SRS.

Pri pripravi osnutka pravilnika so bili v ospredju naslednji bistveni problemi:

- nov pravilnik mora zagotoviti pravilnejše usmerjanje porabe stanovanjskih sredstev;

- glede na padec realne vrednosti stanovanjskih sredstev je treba zagotoviti z ustvarjenimi sredstvi rešitev čimvečjega števila stanovanjskih problemov delavcev;

- zagotoviti boljše gospodarjenje z obstoječim stanovanjskim fondom delovne organizacije.

Ker pa se zavedamo, da ta pravilnik ne more imeti le socialnega vidika, ampak je to tudi del kadrovske politike, bomo to nalogo v smislu novega pravilnika lahko zadovoljivo reševali s pravilno delitvijo ustvarjenih sredstev po namembnosti porabe. Z letnim planom bodo tozdi/ds opredelili višino sredstev za:

- dodelitev posojil delavcem (za individualno oziroma zadržno gradnjo, nakup stanovanja oziroma hiše in adaptacijo);

- nakup najemnih stanovanj;

- dodelitev posojil za skupno reševanje z drugimi ozdi, kjer so zaposleni zakonci naših delavcev;

- za kadrovske reševanje stanovanjskih potreb iz naslova deficitarnosti (z dodelitvijo posojila ali z dodelitvijo najemnega stanovanja).

Z letnim planom bodo tozdi/ds opredelili tudi maksimalno višino posojil glede na planirana sredstva za določen namen porabe (za dodelitev posojil delavcem ali za skupno reševanje z drugimi ozdi).

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

je dopolnjen z dvema členoma, ki urejata skupno reševanje dveh udeležencev v delovni organizaciji v primeru, ko sta zakonca zaposlena v dveh tozdih in v primeru premestitve delavca zaradi zmanjšane delovne zmoglosti, ki je posledica nesreče pri delu oziroma poklicne bolezni.

PRAVILNIK

V razpravo dajemo vsebinsko enoten pravilnik za vse tozde/ds, ker je bilo v praksi ugotovljeno, da vgrajene specifičnosti v pravilnikih pomenijo predvsem anomalije in niso pripomogle h kvalitetnejšemu razreševanju stanovanjskih vprašanj delavcev v tozdih/ds.

Razširili smo krog prosilcev za dodelitev stanovanjskih posojil s tem, da je dana možnost sodelovati na natečaju tudi tistim delavcem:

- ki imajo litostrojsko stanovanje v okviru veljavnih standardov;

- ki imajo litostrojsko stanovanje in ne izpolnjujejo pogoja 40 km oddaljenosti od delovnega mesta.

V obeh primerih mora prosilec podpisati ustrezno izjavo, da bo sprostil stanovanje za potrebe delovne organizacije najkasneje v 3 letih po dodelitvi posojila oziroma 1 mesec po pridobitvi ključev za stanovanje. Podana izjava pomeni s strani delavca odpoved stanovanjskega razmerja in je osnova za izpraznitveno tožbo.

Podaljšali smo razdaljo s 25 na 40 km oddaljenosti od delovne organizacije, kar je v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih, ko za premestitev ni potrebno soglasje delavca.

Nov pristop obravnavanju določenih strukture prosilcev pomeni člen

83, ki določa, da prosilec — lastnik stanovanjske enote lahko za nadaljnje reševanje svojega stanovanjskega vprašanja pridobi posojilo samo za razliko v kvadraturi med obstoječim in stanovanjem, ki ga kupuje oziroma gradi, oziroma pri gradnji z upoštevanjem standarda, ki mu pripada glede na število družinskih članov. Če delavec rešuje svoje stanovanjsko vprašanje v velikosti, ki presega potrebe njegove družine, lahko dobi posojilo v neustreznem odstotku do razlike največ 70 m², če pa šteje družina več kot 5 članov, dobi stanovanjsko posojilo do največ 90 m². Za prosilce se ne upoštevajo že odobrena posojila.

UTEMELJITEV PREDLOGA

Maksimalni znesek posojila, ki je opredeljen s pravilnikom, daje delavcem realne možnosti, da skupaj s sredstvi iz ostalih virov (lastna udeležba, posojilo v delovni organizaciji zakonca, samoupravna stanovanjska skupnost) reši svoj stanovanjski problem. Razmerje med zahtevki oziroma potrebami delavca za dodelitev

posojila in med ustvarjenimi sredstvi se slabša, kar se kaže kot letno znižanje maksimalnega zneska in ki v določenih tozdih dosega le še 50 % od možnega absolutnega zneska. S takim načinom delitve stanovanjskih sredstev ne moremo več nadaljevati, saj potem višina odobrenega posojila ne dosega več svojega namena.

Vsekakor pa naj bi delavec pri reševanju svojega stanovanjskega vprašanja sodeloval glede na svoj socialnoekonomski položaj.

- Spremenjena je lestvica za določanje plačila častne udeležbe pri pridobitvi družbenega stanovanja, ki pomeni istočasno tudi uskladitev z družbenim dogovorom.

Ukinjeno je točkovanje nad obvezno lastno udeležbo, ker se je v praksi izrabljalo predvsem kot manipulativna možnost pridobitve točk in s tem tudi višjega mesta na prednostni lestvici in ne kot eden izmed virov sredstev tozda/ds, zaradi česar je bil ta kriterij tudi uveden.

- Osnove in merila za ocenjevanje stanovanjskih razmer ostajajo v globalno nespremenjenega, s tem, da smo

- natančneje opredelili stanovanjski status (v primeru nezakonite vselitve prosilec iz tega kriterija ne more pridobiti točk) in
- znižali točke za delovno dobo, doseženo v Litostroju.

(Foto: t. š.)

(Že iz same sodne prakse izhaja, da je različno vrednotenje delovne dobe problematično, vendar pa smatramo, naj se pripadnost delovni organizaciji le stimulira s pridobitvijo večjega števila točk na doseženo leto, vendar pa ne tako visoko, da bi pridobitev točk iz tega kriterija zamislila dejanske stanovanjske razmere delavcev, ki so na prednostni lestvici).

- Kot soudeležba delovne organizacije zakonca se točkuje tudi dodelitev najemnega stanovanja.

- Višje je ovrednoten en kriterij »sprostitve stanovanja«, ki pa velja le v primeru, če delavec prosi za posojilo in rešuje svoj stanovanjski problem z nakupom lastnega stanovanja ali z gradnjo.

- Vgrajena je kontrola namembnosti porabe odobrenih posojil, kar je naloga stanovanjske komisije tozda/ds. Po potrebi pri tem sodeluje

Ena najbolj aktivnih zadrug

Po veljavnem zakonu je stanovanjska zadruga samoupravna organizacija, v kateri delovni ljudje in občani združujejo svoje delo in sredstva z namenom, da v njej organizirano uresničujejo svoje potrebe in interese pri graditvi in gospodarjenju in ki s svojim poslovanjem ne ustvarjajo dohodka.

V letu 1974 je bilo registriranih v Ljubljani 118 stanovanjskih zadrug, v letu 1984 pa le še 18. Operativno uspešne so le tiste zadruge, ki jih podpirajo delovne organizacije (Automontaža, Rašica, Litostroj, itd.).

Med najuspešnejše stanovanjske zadruge štejemo tudi Stanovanjsko zadrugo Litostroj.

Registrirana je bila leta 1980 z namenom, da omogoči delavcem Litostroja in ostalih delovnih organizacij v občini Šiška gradnjo enodružinskih atrijskih in vrstnih hiš v soseski 4a Podutik na zemljišču velikosti 59.000 m².

Ob podpori družbenopolitičnih organizacij v tovarni in ostalih dejavnostih v občini Šiška je vodstvo zadruge v letih 1980/1981 prevzelo stavbno zemljišče in pridobilo gradbeno dovoljenje. 9. maja 1982 je bila v Podutiku začeta gradnja — sanacija zemljišča in nasip gramozne blazine pod temelji. Po prvotnem konceptu je zadruga nameravala predati izgradnjo kompletne soseske gradbenemu podjetju, ki bi postopno gradilo objekte, tako da bi bila gradnja končana v približno 3 letih. Zaradi previsokih finančnih zahtev gradbenih DO, ki so odgovorile na našo ponudbo, se je zadruga odločila, da se registrira tudi kot izvajalec gradnje. Poleti 1981 je sklenila kooperantsko pogodbo z zasebnimi obrtniki. V septembru 1981 smo pričeli graditi temelje, končali smo jih maja 1982.

V istem letu je zadruga na podlagi vplačanih sredstev zadržnikov zgradila 111 objektov, naslednje leto pa je bilo zgrajenih še ostalih 30 objektov.

Opozoril bi na problem nadaljevanja komunalnega opremljanja otoka, ki je bilo pričeto v letih 1981 in 1982 (meteorna in fekalna kanalizacija) in je v letih 1983 popolnoma zamrlo zaradi manjkajočih finančnih sredstev, ki bi jih morala zveza ko-

munalnih skupnosti posredovati strokovni službi — Komunalna skupnost občine Ljubljana-Šiška (ZIL TOZD Urejanje).

Zaradi teh problemov v letu 1983 nismo uspeli izpeljati plansko predvidenih del komunalnega opremljanja na našem zazidalnem otoku.

Konec leta 1983 nam je uspelo, da so bila predvidena dela uvrščena v plan komunalnega urejanja za leto 1984 (vodovod, razvod zemeljskega plina).

Dela pri izvedbi komunalne infrastrukture, ki smo jih planirali v letu 1984, so kljub naporom vseh sodelavcev v zadruzi kot tudi ostalih potekale le delno po začrtanem planu. Veliko je bilo problemov oziroma težav, ki jih je bilo potrebno vsakodnevno reševati na gradbišču. V času najbolj intenzivnega dela je bilo prisotnih na gradbišču občasno tudi šest do sedem različnih izvajalcev, katerih delo je bilo potrebno usklajevati. Velike težave ob vsem delu pa nam je povzročalo nestalno vreme. Ne glede na vse težave, ki smo jih sproti reševali, nam je uspelo do decembra napeljati celotni vodovod sekundarnega vodovodnega in plinskega omrežja, vključno s hišnimi priključki. Hišni priključki meteorne in fekalne kanalizacije so skoraj gotovi in upamo, da nam bo uspelo pred pričetkom snežnih padavin vsaj v grobem položiti električni in PTT kabel do objektov. Po zadnjih podatkih se želi še v letošnjem letu vseliti dvajset zadržnikov. V letu 1985 pa moramo dokončati dela na cestnih in parkirnih površinah, zgraditi garažne bokse in dokončati zunanjo ureditev naselja z javno razsvetljavo.

Ob zaključku leta 1984 želimo vsem članom Stanovanjske zadruge Litostroj srečno novo leto in da bi se v prihodnjem letu v čim večjem številu vselili v svoje objekte.

Predsednik sveta Stanovanjske zadruge D. Vodopivec

litostrojskih stanovanj pomeni tudi večja kontrola podstanovskih razmerij (najemniških) in dajanje potrebnih soglasij imetniku stanovanjske pravice s strani stanodajalca. Ob dodelitvi se z odločbo opredelijo tudi uporabniki stanovanja.

- Sam postopek reševanja stanovanjskega vprašanja ostaja nespremenjen s tem, da je skrajšan časovno za polovico (skrajšani so roki za pritožbe s 30 na 15 dni po prejemu sklepa, v internem glasilu se objavi le potrjena lestvica, odločbe se izdajo istočasno z odpravki sklepov).

Ker je dogovorjeno, da mora biti naslednji razpis za sestavo prednostne lestvice narejen po določenih novega pravilnika, je bil na upravnem odboru sprejet rokovnik obravnave samoupravnih aktov, ki se sprejemata na referendumu v vseh tozdih/ds.

V našem skupnem interesu je, da ta rokovnih spoštujemo in tako omogočimo, da bosta oba samoupravna akta sprejeta v roku, to je do 31. januarja 1985, kar bo omogočilo strokovni službi pravočasno sestavljanje prednostne lestvice za leto 1985.

D. Perko

Ob zaključku poslovnega leta - s prehodom v novega

Bilančni podatki, ki kažejo uspešnost poslovanja, podajajo trenutno stanje — rezultate poslovnega sistema, ki zajema tržno usmerjen razvojno proizvodni sistem za realizacijo prihodka blagovne skupine. Podjetnost izraža mera uspešnosti, kjer je z ostankom dohodka zagotovljena socialna varnost pri združevanju znanja in dela.

Doseženi rezultati, čeprav ugodni, še ne zagotavljajo dolgoročnega obstoja dejavnosti, ker so splet okoliščin v danem trenutku. Dolgoročnost zagotavljajo le organizirano združevanje znanja in dela v inovacijskem krogu z nenehnim vgrajevanjem spoznanj za pridobivanje novega znanja, ki bogati proizvodni sistem in omogoča najugodnejše poslovanje, predvsem pa zagotavlja stabilni tržno usmerjeni proizvodni sistem.

Naj bo tako stanje prikazano z dejanji, ki se nanašajo na blagovno skupino preoblikovalne opreme. Preoblikovalna oprema se izdeluje pretežno individualno, saj želi sle-

sodelovalo manj kot 20 % razpoložljivih zmogljivosti, štetu od izdelave dokumentacije do odpreme. Prav nič ne bo pretirano, če poudarimo, da je bilo to doseženo na osnovi modulnega načela.

— Izdelali smo avtomatizirano transfer linijo za izdelavo posode po naročilu EMO Celje. Linija predstavlja vrhunski dosežek v preoblikovalni tehniki. Manj uspeha pa smo imeli prihodkovno v odnosu na stroške (davek razvoja). O uspešnosti naročila je javnost obvestil naročnik EMO Celje v dnevnem časopisu.

— V štirih mesecih smo skonstruirali in izdelali štiri različne stroje za posebno preoblikovalno linijo za

v treh mesecih skonstruirali in dobavili 10 strojev vrste HOO-XXX. Naročilo smo obravnavali v super modulnem načelu. Zanimivo je, da je to naročilo potekalo brez vsake vznemirjenosti, kljub kratko odmerjenemu času realizacije naročila.

— Sodelovali smo pri realizaciji prve stiskalnice za sadne sokove s kompletno hidravlično napravo in elektroopremo. Tudi o tem našem deležu je bila javnost obveščena v dnevnem časopisu (izdelovalec del je bilo Splošno kovinsko podjetje AJDOVŠČINA).

— Za naročnika SOP Krško smo izdelali uporabno linijo za narez pločevine. Z ureditvijo naročila glede uporabnosti in z nekaj inovacijskega znanja nam je uspelo po dolgih letih ponovno izdelati za kupca uporabno linijo.

— Izdelali smo prvi domači kalup za izdelavo avtomobilskih gum za Savo Kranj. Do sedaj so morali vse te kalupe uvažati.

— Osvojili smo obdelavo za prostorsko ukrivljene površine s CNC krmiljenjem na portalnem rezkalnem stroju. Obdelava Kaplanovih lopatic je nov dosežek za Litostroj.

Našteli smo samo nekaj karakteristik naročil, ki predstavljajo glavnino poslovnosti, izpolnili pa smo jih še najmanj sto. Iz vsega pa lahko povzamemo, da je glavna zasluga uspešnosti modulno načelo gradnje s prisotnostjo inovacijskega prevevanja pri združevanju znanja in dela.

— S prehodom na krmiljenje s programsko logiko s fiksnim in prostoprogramskim sistemom smo ujeli tehnični nivo krmiljenja tovrstne opreme.

— Razvili smo celotno družino zapogibnikov in jih priredili za CNC. Začeli jih bomo izdelovati v letu 1985.

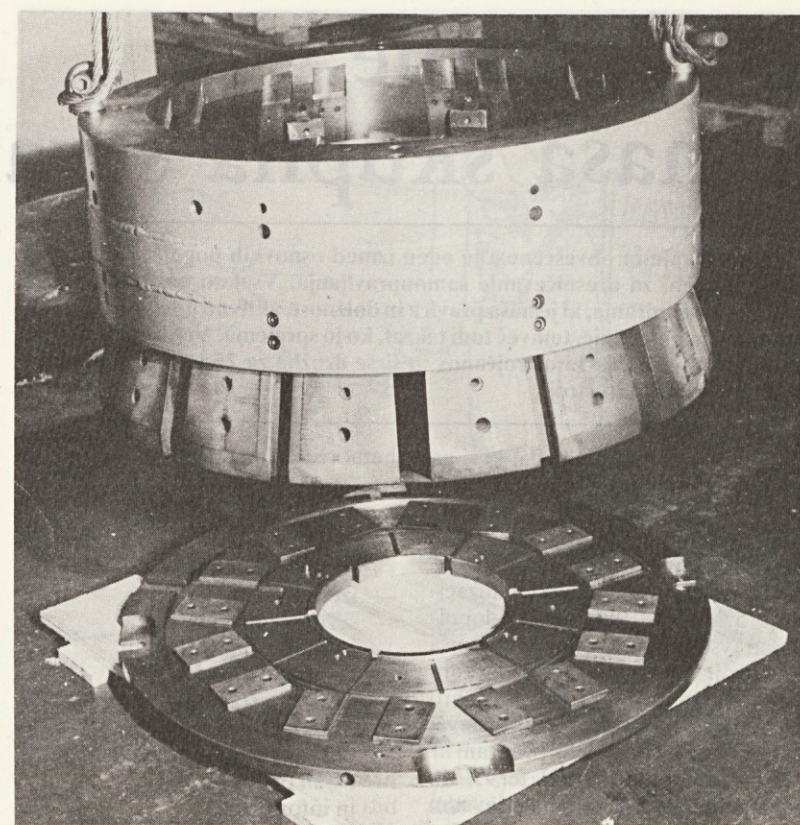
— Razvili smo celotno vrsto strojev za tlačni liv vrste HTS-XXX/XXX; tudi te bomo začeli izdelovati še letos.

— Izdelali smo osnove novega proizvodnega programa opreme za obdelavo kamna.

— Začrtali smo sistem odrezovalnih strojev s CNC krmiljenjem in izpostavili portalne rezkalne vrtnalne stroje z gibljivo mizo in gibljivim portalom.

V pogledu informiranja trga smo nastopili na naslednjih razstavah:

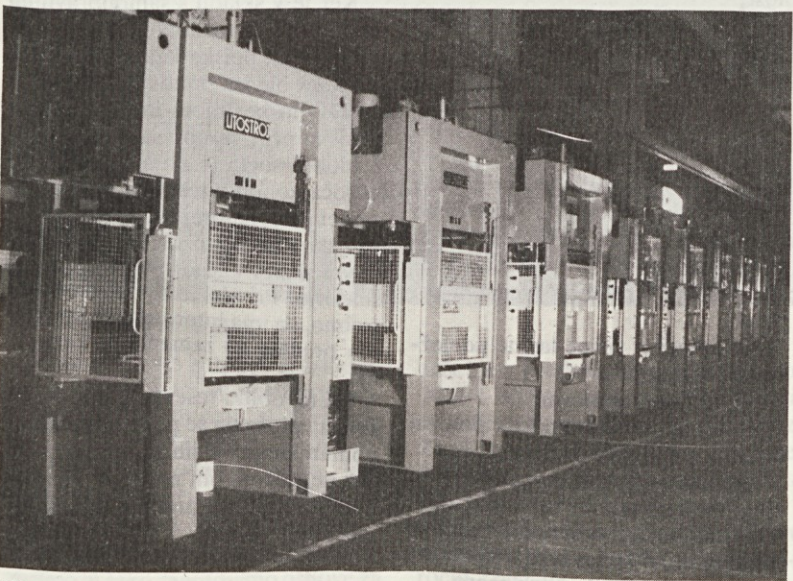
- VISTAVKA 84' Moskva,
- Sejem tehnike 84' Beograd,

Kalup za izdelavo avtomobilskih gum za naročnika Savo iz Kranja (Foto: M. Javoršek)

Na razstavi orodnih strojev v Zagrebu — BIAM 84' so bili razstavljeni tudi naši stroji (Foto: J. Jereb)

Hidravlični obsekovalniki iz vrste HOO-2-XXX za naročnika iz ZDA. Izdelali smo jih v pičlih treh mesecih. (Foto: M. Javoršek)

herni uporabnik njemu prilagojeno izvedbo. Le z najbolj dognano sistematiko, ki smo jo poimenovali modulno načelo gradnje, omogoča skupni nastop sestavin v namenskih izvedbah, predvsem pa obvladanje posameznih naročil.

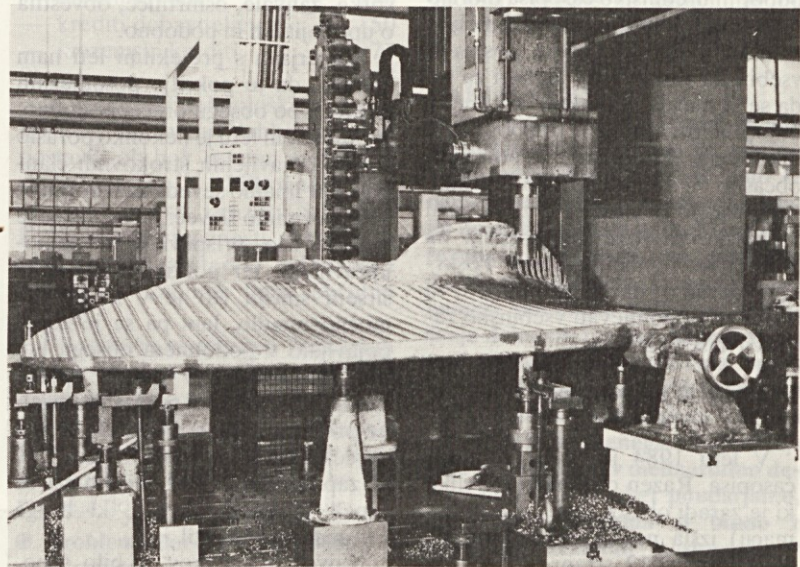
Poslovno leto 1984 štejemo med poslovno uspešno, predvsem pa proizvodno učinkovito:

— V roku smo dokončali do sedaj največje naročilo za Sovjetsko zvezo, ki je zajemalo 98 hidravličnih vlečnih strojev vrste HVO-2-XXX. Poslovno proizvodno uspešnost smo dosegli prav z dosledno uporabo modulnega načela obravnave celotnega naročila skozi ves postopek realizacije, od naročila, dokumentacije, planiranja, izdelave sestavin, do montaže in odpreme. Na naročilu, ki zajema 70 % celotne realizacije je

naročnika SAG München. V naglici smo spregledali nekaj poslovnih stvari, vendar je naročilo uspelo in so se stroji v proizvodni liniji že odpeljali v Južno Korejo.

— Firmi Mutal — Guss iz ZRN smo dobavili 8 strojev za tlačni liv iz vrste DMKh — XXX. Zgradba teh strojev je čisto nasprotna našim, kjer ni modulnega načela, zato smo se posebej potrudili in naročilo prilagodili zahtevnim kupcem. Dva od teh strojev sta bila odpredeljena v Veliko Britanijo. Pri tem ne moremo govoriti o neki dohodkovni poslovnosti, vendar pa smo uspeli s prodajo prodreti na zahtevna zahodna tržišča. Z ozirom na potrební trud, ki je bil vložen, ga štejemo med pomembna naročila.

— Naročilo za firmo Cast Rite v ZDA štejemo med posebna, saj smo

Obdelava lopatice za gonilnik Kaplanove turbine, ki jo izdelujemo za HE Haditha (Foto: M. Javoršek)

— BIAM 84' Zagreb,

— GIFA 84' Düsseldorf,

— Metali — nemetali 84' Skopje.

Interesantom za naše proizvode na domačem trgu smo odposlali za preko 8 novih milijard ponudb, v tujino pa za preko 20 milijonov dolarjev.

IN KAJ NAMERAVAMO V LETU 1985? V prvi vrsti realizirati proizvodni načrt za leto 1985. Poleg teh osnovnih obveznosti pa moramo doseči še:

NA PODROČJU RAZVOJA:

- izdelati preoblikovalni center s CNC krmiljenjem,
- izdelati zapogibnik s CNC krmil-

ljenjem,

— izdelati robot za strego pri preoblikovanju,

— izdelati enolistni rezalnik za rezanje kamna s programa opreme za obdelavo kamna,

— izdelati dokumentacijo za portalni rezkalnik — vrtnalnik s CNC krmiljenjem,

— vpeljati modulno načelo za obravnavo vseh naročil.

NA PODROČJU TRŽENJA:

— udeležiti se razstave orodnih strojev EMO 6 Hannover,

— sejma tehnike 85' Beograd,

— jesenskega sejma v Zagrebu,

— razširiti sistematični pristop za prodajo na tuja tržišča,

— analizirati uporabno vrsto novih tržno zanimivih proizvodov v odnosu na proizvodne možnosti.

Z zastavljenimi cilji se bomo izognili stagniranju proizvodnje.

P. Vogrič

Glasilu delavcev Titovih zavodov Litostroj izhaja mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 6000 izvodov. Izdaja ga Odbor za obveščanje pri Konferenci OO sindikata Titovih zavodov Litostroj, ki je hkrati izdajateljski svet — Uredniški odbor: predsednik dipl. iur. Anton Tomažič in člani: prof. Hrabroslav Premelč, Tone Erman, Franc Kostevc, Marjana Djulinac, Mirko Čepuran, Slobodan Nikolić, dipl. ing. Anton Brcar, Toni Skušek, Srečko Pirc in odgovorni urednik Karel Gornik, urednik Marjana Meglič, tehnični urednik Estera Lampič, lektorica prof. Vesna Tomc. Telefon uredništva 556 021 (n.c.), interna 202, 246 — Tiska Tiskarna Ljubljana. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72

Obveščanje je naša skupna stvar

Obveščanje in obveščenost je eden izmed osnovnih pogojev, ki morajo biti izpolnjeni za uresničevanje samoupravljanja. Vsakdo naj bi bil v tem procesu informiranja, ki je naša pravica in dolžnost, aktivno udeležen ne le ko informacijo posreduje, temveč tudi takrat, ko jo sprejema. Velik delež nalog s področja obveščanja Litostrojčanov in širše družbe že 25 let dokaj uspešno nosi naš časopis Litostroj.

Zaradi pomena in ugleda, ki si ga je v teh letih pridobil, in ker želim, da bi kar najbolje opravljal svoje poslanstvo, moramo nenehno skrbeti za njegovo ustrezno vsebino. Delavski svet delovne organizacije je 5. marca 1980 sprejel dopolnjeno vsebinsko zasnovo časopisa Litostroj. V njo smo skušali vgraditi vse tiste zahteve, ki jih za dobro obveščanje delavcev terja ustava, zakon o združenem delu, program in dokumenti ZK, ZS, SZDL ter ZSMS in temeljna načela zakona o javnem obveščanju. Izhaja pa tudi iz osnovnih samoupravnih aktov tozдов in delovne organizacije. Uredniški odbor in uredništvo časopisa morajo pri svojem delu upoštevati temeljne zahteve in naloge, ki jih postavlja vsebinska zasnova ter skrbeti za to, da se ta načela vsakokrat oziroma v določenem časovnem obdobju tudi upoštevajo. Zaradi tega je potrebno občasno narediti analizo vsebine časopisa, jo primerjati z zahtevami vsebinske zasnove in opozoriti na morebitne pomanjkljivosti. Poskrbeti moramo, da se jih odpravi, in nenehno dopolnjevati vsebinsko zasnovo našega glasila.

LANSKI »LITOSTROJ«

V letu 1984 je izšlo 12 številčk časopisa. Razen oktobrske številke, ki je zaradi obilice materiala (informacij) izšla na 14 straneh, so vse ostale imele 12 strani, kot je bilo dogovorjeno na sestanku uredniškega odbora že ob koncu leta 1983. Na 146 straneh časopisa, kolikor jih je izšlo lani, je bilo objavljenih 369 različnih člankov in drugih prispevkov, 426 ilustracij, 346 fotografij ter 80 karikatur, risb in

humoristični prispevki,	
— potopisi	35
— zdravstvena in socialna problematika	3
— pogovor z delavci	36
— izobraževanje	16
— seznanjanje delavcev z gradivi, namenjenimi javni obravnavi	6
— družbeni standard	13
— SLO in DSZ	6
— ohranjanje tradicij NOB	3
— ostali prispevki in informacije	70
Skupno	369

V tej razpredelnici niso upoštevane številne kratke informacije, čestitke, zahvale, osmrtnice, obvestila o upokojitvah in podobno.

Primerjava s preteklimi leti nam pokaže, da je pokritje posameznih področij po obsegu precej podobno. V preteklem letu je nekoliko poraslo število objavljenih strokovnih člankov, kar imamo seveda za izboljšavo in si jih želimo še več. Povečalo se je tudi število prispevkov o samoupravljanju ter politiki v ožjem in širšem smislu (to je v letu 1983 močno upadlo, lani pa se je zopet pojavljalo v podobnem obsegu kot pred leti). Močno pa je upadlo število prispevkov s področja socialne problematike — dopisnik, ki je v precejšnji meri pokrival to področje, je zapustil našo DO, nismo pa še uspeli pridobiti novega, ki bi ga ustrezno nadomestil.

Največ prispevkov je bilo s področja proizvodne in gospodarske problematike. Ker pa je proizvodnja naša osnovna dejavnost, ki pogojuje vsa ostala dogajanja in dejavnosti, uspešno poslovanje ter gospodarjenje, jo moramo v prihodnosti še bolj predstavljati v našem časopisu.

podobnih ilustracij. V vsaki številki časopisa je bilo povprečno objavljenih 30 prispevkov ter 35 ilustracij, za kar je bilo poleg dela članov uredništva potrebno sodelovanje 20 do 30 različnih avtorjev pisnega in slikovnega gradiva. Objavljena besedila smo porazdelili med nekaj pogostejših in dokaj širokih vsebinskih sklopov in prišli do naslednjih številčnih podatkov:

Področje:	Število prispevkov
— proizvodna in gospodarska problematika	70
— samoupravljanje, politika v ožjem in širšem smislu	30
— strokovni članki	25
— poročila s terena	5
— šport in rekreacija	50
— kulturni, literarni,	

PRIMERJAVA S TEMELJNO VSEBINSKO ZASNOVO

Če analizo vsebine lanskih časopisov primerjamo s temeljno vsebinsko zasnovo, ugotovimo, da je vsebina časopisa v glavnem ustrezala zahtevam vsebinske zasnove. Ob nekoliko podrobnejšem pregledu pa ugotavljamo, da je bilo zelo malo (ali pa nič) napisanega o varstvu pri delu, inovativni dejavnosti (zaradi neresnosti in neudeležbe povabljenih govornikov je bila nekajkrat prestavljena, na koncu pa je povsem propadla okrogla miza o inventivni dejavnosti), o kadrovski politiki in delu kadrovske službe. Vse to so področja, ki so pomembna in zanimiva za vse delavce Litostroja, zato moramo v prihodnje vsi poskrbeti za to, da bodo informacije s teh področij posredovane na razumljiv in vsem dostopen način.

Uredniško politiko in vsebino časopisa je vse leto spremljal ter usmerjal uredniški odbor. Na 12. sejah je obravnaval in ocenjeval posamezne številke časopisa, pripravljal okvirne načrte ter potrjeval in predlagal predvidene prispevke za naslednje izdaje.

Uredniški odbor je ugotovil, da je bilo vseh dvanajst številčk izdanih v skladu z vsakokratnimi vsebinskimi načrti, da so bile posamezne številke zanimive in uspešne, tako vsebinsko kot tehnično, ter da so v glavnem obravnavale vsa pomembna področja življenja in dela v Litostroju. Ponašljale pa so se pripombe in predlogi članov uredniškega odbora, da je v časopisu potrebno še več pisati o proizvodnji, o njenih problemih in zanimivostih, novih izdelkih ter poslovnih in gospodarskih zadevah.

Če bomo hoteli to doseči, bomo morali razširiti mrežo naših dopisnikov z vseh področij in iz vseh tozдов. Zavedati se moramo, da ima vsakdo pravico in dolžnost, da v časopisu Litostroj kot v svoji javni tribuni objavlja svoje prispevke in tako sooča svoja menja in stališča, ki jih obravnava časopis. Poskrbeti mora-

Obiskal nas je tovariš Fortuna

V sredo, 16. januarja je našo delovno organizacijo obiskal sekretar Zveze sindikatov Slovenije tovariš Alojz Fortuna. Pogovor z družbenopolitičnimi in vodilnimi delavci je tekel o gospodarski problematiki in perspektivah Litostroja v letošnjem letu. (Foto: K. G.)

mo, da bo časopis odprt za različna mnenja in predloge, ter to odprtost tudi uresničevati. Ocenjujemo, da je v časopisu premalo soočanja mnenj o najpomembnejših zadevah, ki se dogajajo v DO (organiziranje in objavljanje povzetkov okroglih miz je eden izmed uspešnih načinov predstavitve takšnega soočanja mnenj), ter da so prispevki pogosto premalo kritični oziroma povsem nekritični.

Če želimo, da časopis Litostroj skupno z drugimi informativnimi prilogami pomaga pri uresničevanju sistema informiranja in predvsem, da delavce informira, kar je želja in smoter našega sistema informiranja, moramo pri našem prihodnjem delu upoštevati navedene pripombe ter odstraniti pomanjkljivosti, ki smo jih ugotovili.

Uredništvo časopisa Litostroj

Popis stanovanj je osnova za boljše gospodarjenje

V preteklosti smo bili priča večkratne reorganizacije na področju stanovanjskega gospodarstva. To pomeni, da so bili različni subjekti udeleženi v gospodarjenju s stanovanji, pristojnosti in odgovornosti pa so bile in so še slabše opredeljene ali pa se ne izvajajo. Vendar pa so lastniki stanovanj ves čas zadržali pravico do razpolaganja in oddajanja stanovanj.

Ker ugotavljamo, da je bila v zadnjem času evidenca uporabnikov stanovanj pomanjkljiva, kar je prav gotovo posledica reorganizacij, smo se lotili inventarizacije vseh litostrojskih stanovanj. Zavedamo se namreč, da lahko le na podlagi ažurne evidence zagotovimo bolj racionalno uporabo stanovanj. Uskladitev evidence z dejanskim stanjem bo v prvem trenutku zahtevala precejšnje število prenosov stanovanjske pravice na nove upravičence. Vse prenose bodo potrdili delavski sveti tozдов/ds in lastniki stanovanj v prihodnjem letu, ko bodo preverjeni vsi, ki so v skladu z zakonodajo upravičeni do pridobitve stanovanjske pravice. V ta namen vzpostavljamo tudi prve stike s hišno samoupravo in stanovalci, ker se zavedamo, da bomo le s tesnejšim sodelovanjem lahko preprečevali in odpravljali enega izmed vzrokov za nastanek socialnih razlik, ki niso rezultat dela. Zato bi morali vsi dosledno upoštevati naslednja načela:

— Občan ne more imeti lastninske pravice na stanovanjski hiši ali stanovanju ter stanovanjske pravice na družbenem stanovanju v isti občini ali mestu ali kraju, iz katerega se lahko dnevno vozi na delo.

— Onemogočiti moramo oddajanje družbenih stanovanj ali dela stanovanja v najem brez soglasja stanodajalca.

— Zaostri bomo nadzor nad zamenjavo stanovanj.

Ker se še vedno dokaj pogosto postavlja vprašanje glede plačila lastne udeležbe, ponovno pojasnjujemo, da mora vsakdo (z izjemami, ki jih določa zakon), ki pridobi stanovanjsko pravico na stanovanju v družbeni lastnini ali se preseli v večje in večvredno stanovanje, plačati lastno udeležbo. Lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice ni dolžan prispevati:

— zakonec, ki pridobi stanovanjsko pravico zaradi smrti zakonca ali po razvezi zakonske zveze;

— občan, ki pridobi stanovanjsko pravico na stanovanju, namenjenem osebi, ki opravlja službeno obveznost;

— nosilec družbene funkcije, ki je pridobil stanovanjsko pravico v kraju zunaj stalnega prebivališča, za čas upravljanja funkcij v tem kraju;

— je prejel stanovanje kot najpomembnejše prostore.

Za lastno udeležbo pri pridobitvi stanovanjske pravice na stanovanju v družbeni lastnini se štejejo lastna sredstva in namensko posojilo na vezana ali privarčevana sredstva pri banki.

Pri določitvi višine lastne udeležbe se zlasti upošteva:

— vrednost stanovanja, — socialno-ekonomski položaj delavca in njegove družine, — zdravstveno stanje delavca in njegove družine.

Lastna udeležba se vplača kot posojilo za dobo 10 let in se obrestuje s 3-odstotno letno obrestno mero.

Delavec, ki se izseli iz družbenega v lastno stanovanje ali hišo pred iztekom dobe za vračilo lastne udeležbe, je upravičen na povrnitev vplačanih sredstev lastne udeležbe najkasneje v roku 3 mesecev po izselitvi.

Ob tej priložnosti želim poudariti, da bomo v prihodnje v večji meri spodbujali zamenjavo stanovanj v vseh primerih, ko je to mogoče, in zagotavljali zamenjavo večjih stanovanj, ki so neracionalno izkoriščena z ustreznimi funkcionalnimi manjšimi stanovanji.

V ta namen smo vzpostavili tudi stik z oddelkom za menjavo stanovanj pri Stanovanjskem podjetju Ljubljana, ki je pričel z delom v prvi polovici tega meseca in ima svoje poslovne prostore na Miklošičevi 18.

Sedaj se oddelk ukvarja le z menjavo družbenih stanovanj, vendar pa namerava svojo dejavnost razširiti še na menjavo lastniških stanovanj in na posredništva pri nakupu starih stanovanj. Imetnik stanovanjske

pravice, ki želi zamenjati stanovanje, vloži svojo vlogo z ustreznimi dokazili v oddelku za menjavo (potrditev o družinskih članih, odločbo o dodelitvi stanovanja). Interesent podpiše prijavnico, s katero se zaveže, da bo koristil storitve te službe in jih tudi plačal po veljavni ceni. Ob podpisu prijavnice plača kavcijo 5.000.- din.

Ker je v skladu s samoupravnimi splošnimi akti tozдов/ds vsakdo najprej dolžan poiskati zamenjavo stanovanj v okviru stanovanjskega fonda DO in ker mora imetnik stanovanjske pravice ob vsaki zamenjavi pridobiti soglasje stanodajalca, priporočamo, da interesent prošnjo za zamenjavo najprej vloži pri stanovanjski komisiji tozда/ds ali pri strokovni službi v Kadrovsko splošnem sektorju. Pri vložitvi prošnje ni potrebno, da ima interesent že konkreten predlog za zamenjavo stanovanja.

Pri tej obliki reševanja stanovanjskega vprašanja se pojavlja problem pomanjkanja večjih stanovanj, vendar ne smemo biti nestrpni, saj vsak tako rešen stanovanjski problem pomeni velik uspeh.

D. P.

PRIZNANJE

Priznanje je tozdu ZSE podelila turistična agencija Generalisturist ob svoji 60-letnici, prejeli pa smo ga za dolgoletno sodelovanje s to priznano turistično agencijo.

Seja zborazdruženegadela skupščine Ljubljana-Šiška v Litostroju

Uresničevanje razvojnih usmeritev

V ponedeljek, 4. februarja, bo v Litostroju seja zborazdruženegadela Skupščine občine Ljubljana-Šiška. Običajno zborzdruženegadela zaseda v šišenski skupščinski dvorani, tokrat pa bo seja v Litostroju, kar ni ravno običajno. Motiv za takšno odločitev pa je bil v tem, ker je na dnevnem redu obravnava informacij o uresničevanju razvojnih usmeritev naše delovne organizacije.

Zborzdruženegadela Skupščine občine Ljubljana-Šiška je na svoji 8. seji 23. decembra 1982 razpravljao o razvojnih usmeritvah Litostroja, na podlagi gradiva DO. Le-to je obsegalo:

- osnovne planske usmeritve OZD za leto 1983, s poudarkom na prizadevanjih za povečanje izvoza;
- uvajanje novih proizvodov in novih tehnoloških novosti v smislu posodabljanja in prestrukturiranja proizvodnje za večji izvoz, v skladu z uresničevanjem dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije;
- investicijske razvojne smeri, s poudarkom na prioritetah in
- problematiko repromateriala in surovin.

Zbor je predlagane razvojne usmeritve sprejel, hkrati pa zadolžil OZD, da enkrat letno poroča zboru o njihovem uresničevanju.

V skladu s sklepom zborapodajamo to informacijo.

● Realizacija planskih usmeritev

Lahko ugotovimo, da smo planske naloge v letu 1983 presegli, oziroma dosegli 6.000.000.000 din realizacije, kar je 63,7% več kot v letu 1982, od tega na izvozu 2.740.000 din oziroma 221%. Z izvozom na konvertibilno področje nismo bili v celoti zadovoljni, ker predvidenega plana nismo dosegli, in to predvsem zaradi časovne zamaknitve naših največjih naročil (Irak).

Tudi leto 1984 smo po sedaj znanih rezultatih dokaj uspešno zaključili, saj smo presegli plan. Prodana proizvodnja znaša okoli 12.100.000.000 din, kar je enkrat več kot v letu 1983, od tega na izvoznem področju 3.821.500.000 din ali za 40% več kot v letu 1983. Pri tem moramo pripomniti, da iz prej navedenih razlogov kot tudi zaradi dodatnih težav z izvozom v Irak ponovno nismo dosegli izvoznih rezultatov glede konvertibilnega iz-

voza, bodo pa zato večji v letih 1985 in 1986.

Za leto 1985 smo si zastavili optimistične planske cilje. Tako predvidevamo, da bomo dosegli več kot 17 milijard prihodka, oziroma po tekočih cenah 22,6 milijarde, od tega izvoza na konvertibilno področje 27 milijonov dolarjev in izvoza na klirinško področje 30 milijonov dolarjev.

● Uvajanje novih izdelkov in tehnoloških novosti

Na tem področju je bilo v zadnjih dveh letih veliko narejenega. Razvojne usmeritve smo ne le v celoti uresničili, temveč celo presegli. Tako smo v celoti osvojili proizvodnjo elektronskih regulatorjev za krmiljenje vseh vrst hidroelektrarn, tipizacijo malih elektrarn, električnih vitlov, s katerimi že uspešno nastopamo na tujem trgu. Na področju proizvodnje transportne opreme smo uspešno osvojili proizvodnjo 16- in 20-tonskih avtodvigal in mobilnih dvigal ter modernizirali nekatere tipe viličarjev. S postopnim nakupovanjem opreme smo tudi že po najsodobnejših postopkih izdelovali tehnično dokumentacijo, kar pa je seveda dolgotrajen proces, ki zahteva ogromno znanja in tudi sredstev. Predvidoma bomo te postopke obvladali v naslednjih dveh ali treh letih.

Na področju proizvodnje preoblikovalne opreme je v zaključni fazi uvajanje elektronskega krmiljenja procesov preoblikovanja, mehanizacija strege, storjeni pa so tudi že prvi koraki na področju robotizacije (dodatna novost).

● Investicijska politika

V preteklih dveh letih smo uspešno končali in vključili v redno proizvodnjo novo tovarno za proizvodnjo transportne opreme, preoblikovalne opreme, kot tudi novo jeklolivarno. Kot uspeh si štejemo tudi, da smo ob koncu lanskega leta s skupnim vlaganjem z rudniki železove rude Ljubija zaključili investicijo v eksplozijsko spajanje kovin kot enega najpomembnejših postopkov, s katerim lahko v celoti nadomestimo uvoz večplastnih materialov.

Zaradi zaostrenih pogojev investicijske politike (zmanjšanje bančnih potencialov, težave pri najemanju tujih kreditov, lastne zmanjšane investicijske zmognosti) še nismo pričeli graditi delovnih prostorov v naše najpomembnejše področje za proizvodnjo energetske opreme, kot tudi še nismo kupili novega računalnika. Stanje trenutno rešujemo s storitvami na sposojenih računalnikih. Vendar se položaj v zvezi z omenjeno investicijo v zadnjih mesecih občutno spreminja, med drugim tudi zaradi čedalje večjih vlaganj v izvozno usmerjene investicije. Tako nam je uspelo ob koncu lanskega leta dobiti pristanek tujega kreditorja (IFC), bančne garancije za tuje kredite, domača združevanja sredstev, ter kot posledico dobrega gospodarjenja tudi zadovoljiv lastni delež investicije (večji od prej načrtovanega). Če bodo nadaljnja dogovarjanja s kreditnimi partnerji potekala v dogovorjenih rokih, bomo začeli gradnjo že v drugi polovici letošnjega leta in jo skušali uspešno zaključiti do konca leta 1986 (enoletni zamik).

Zaradi inflacije je v istem obsegu vlaganj predračunska vrednost po povečanih cenah narasla s takrat predvidenih 1,52 milijarde din na 4,008 milijarde din, katero bomo pokrili z naslednjimi viri:

Perine iskric

Z desnico je dajal, z levico je jemal. Bil je levak.

Pravijo, da je zelo razsipen. Čigav denar razmetuje?

	v milijardah din
— lastna sredstva	1,191
— združena sredstva drugih DO	400
— bančni krediti	290
— krediti dobaviteljev	150
— inozemski krediti	1,977
Skupaj:	4,008

Z vgrajenimi tehnološkimi zmogljivostmi se bomo lahko uspešno postavili ob bok ostalim svetovnim proizvajalcem hidroenergetske opreme in si izrazito izboljšali konkurenčne možnosti, katere so nam zaradi zastarele tehnološke opreme v zadnjih letih občutno padale.

Pri razvoju numerično krmiljenih obdelovalnih centrov smo v prvi fazi usmerili delo in sredstva predvsem v razvoj orodij zanje. Šele v drugi fazi bomo intenzivnejše razvijali te stroje, vendar le v primeru, da bo trg pokazal dovolj zanimanja zanje.

● Problematika repromateriala in surovin

V zadnjih dveh letih se je oskrba z domačimi repromateriali in surovi-

nami sicer nekoliko izboljšala, poslabšala pa so se pogoji za njihovo nabavo (višje cene, večje zahteve po devizni soudeležbi, obvezna sovlaganja...). Oskrba iz uvoza pa ni tako ugodna, predvsem zaradi lastnih časovno neusklajenih deviznih pri-
livov.

ZAKLJUČEK:

Z uresničevanjem predvidenih razvojnih usmeritev smo na splošno lahko zadovoljni. Omenili smo le najpomembnejše rezultate, ki smo jih dosegli v zadnjih letih. Ti in ostali rezultati, še zlasti na področju raziskovalnega dela, krepitve družbenega standarda delavcev, izboljšanja delovnih razmer, nagrajevanja proizvodnega dela oziroma sploh nagrajevanja po rezultatih dela, so in bodo osnova prihodnjega razvoja same OZD in njenega učinkovitejšega vključevanja v mednarodno delitev dela. Še posebej poudarjamo, da smo si oziroma si bomo z uspešnimi rezultati poslovanja v omenjenih letih in pričakovanimi v letu 1985 ustvarili tudi pogoje za nadaljnje vlaganje v razvoj.

Poudarek na gospodarskem sodelovanju

Na povabilo vodstva delovne organizacije težkih električnih lokomotiv »ELEKTROVOZOSTROITELJ« iz Tbilisija v Sovjetski zvezi je v decembru 1984 delegacija Litostroja obiskala to delovno organizacijo.

Panorama mesta Tbilisi

Že pred štirimi leti so se začeli stiki med Litostrojem in Elektrovozostroiteljem v okviru sodelovanja med mestoma Ljubljana in Tbilisi. Od tedaj se odnosi vsako leto poglobljajo. Pred letošnjim obiskom smo si zastavili cilj, da možnosti gospodarskih stikov bolj konkretiziramo in tako zagotovimo osnove za trajnejše sodelovanje. Za to so sedaj dani boljši pogoji, kot so bili v začetku, saj v Tbilisiju zelo uspešno dokončujejo gradnjo novih proizvodnih obratov. Zato bo zelo porasla proizvodnja težkih elektromotornih lokomotiv in drugih proizvodov iz proizvodnega programa Elektrovozostroitelja.

Gostitelji so z zadovoljstvom sprejeli našo pobudo, da se poiščejo poti, ki bodo najhitreje zagotovile prve oblike konkretnega poslovnega sodelovanja. Zato smo med drugim širše obdelali možnosti proizvodnje ulitkov v naši jeklolivarni za potrebe Elektrovozostroitelja.

Na osnovi konkretnega pregleda celotnega asortimana ulitkov, ki jih uporabljajo v ožjem proizvodnem programu, smo ocenili, da doseženi razvoj tehnologije ulitkov iz jeklene litine v naši jeklolivarni zagotavlja možnosti za izdelavo tehnološko zelo zahtevnih ulitkov.

Potrebe sovjetskega podjetja so količinsko visoke, vendar smo za

začetek predvideli možnosti do 1000 t ulitkov letno. Te bo zaradi specifičnosti trgovinskega sistema z ZSSR potrebno vključiti v ustrezne programe, da bi tako bili zajeti s planskimi dokumenti.

Poseben interes in možnost za sodelovanje se je pokazal na področju razvoja uporabe praškaste metalurgije pri proizvodnji posameznih strojnih elementov, ali pa pri izboljševanju lastnosti strojnih elementov iz drugih materialov s površinskimi sloji, dobljenimi s pomočjo metod nanašanja s praški. Določene izkušnje, ki jih imajo strokovnjaki iz Elektrovozostroitelja, bodo le-ti posredovali našim predstavnikom, ko nas bodo obiskali v maju letošnjega leta. To bi lahko bil začetek skupnega razvoja na tem področju.

S protokolom, ki smo ga podpisali ob obisku, je predvideno sodelovanje tudi na številnih drugih področjih, kar pa bo potrebno razvijati postopoma. Začeti razgovori lahko pomenijo dobre osnove za široko sodelovanje, ne le z »Elektrovozostroiteljem«, ampak tudi širše.

Gostitelji so do naših predstavnikov pokazali veliko pozornosti in tovariškega odnosa ter izrekli želje vsem delavcem Litostroja za uspehe v nadaljnjem delu in razvoju.

Uredništvo

Nasmejani znani obrazi

Vsako leto povabijo tozdi na obisk svoje bivše sodelavce. To je ob različnih priložnostih — najsi bo ob obletnicah tovarne, ob 29. novembru ali ob novem letu. Tokrat smo ujeli v naš objektiv upokojujence iz tozda IVET in delovne skupnosti SSP. Upokojujenci so takšnih srečanj zelo veseli, v kar največje zadovoljstvo pa jim je, da lahko tudi malo pokramljajo med seboj, obujajo spomine in se pozanimajo kako kdo sedaj živi. Želimo jim, da bi se tako vedri in sproščeni še velikokrat srečali v svoji in naši tovarni. (Foto: E. L. in t.š.)

Tile močje so se po svojih močeh kar najbolj potrudili, da so nam čistili zasnežene ceste in poti po Litostroju (Foto: E. L.)

Kako so se spoprijeli s snegom

Letošnjo zimo si bomo dobro zapomnili. Najprej po hudem in dolgotrajnem mrazu, potem pa po tridnevem sneženju, ki je povzročilo precej preglavic tako ljubljanskim komunalcem, kot tudi čistilcem snega v Litostroju.

Čeprav je začelo snežiti že v nedeljo in se je to še stopnjevalo v ponedeljek, ko si zaradi snega komaj kaj videl pred sabo, so bile v torek zjutraj glavne poti v Litostroju očiščene in splužene. Za to so že od nedelje zvečer skrbeli Mijo Barič, Djuro Mučič, Musa Fazlija, Branko Bilbija, Franc Kenda in Franc Grabnar. Trije med njimi so čistili z viličarji, trije z lopatami — tam kjer drugače ni šlo. Ti močje imajo nalogo priti na lastno pobudo v tovarno, če začne snežiti in zapade nad deset centimetrov snega ob dnevih, ko sicer niso v službi, ponoči pa je služba zavarovanja zadolžena, da jih pokliče, ko je to potrebno.

Kljub temu jih tako kot doslej že v nedeljo ni bilo treba klicati, ker so prišli kar sami. Delali so vso noč, v ponedeljek so bili dopoldne v službi, po popoldanskem počitku pa so zvečer spet začeli s čiščenjem snega, ki je trajalo celo noč. Tako je bilo do srede zjutraj. Pravijo, da ni bilo posebno težko, da so takega dela že vajeni. Kljub temu pa je bilo pravo zadovoljstvo iz zasneženih ljubljanskih ulic stopiti na očiščene litostrojske ceste in poti.

Vendar pa tako kot mnogokrat, tudi tokrat ni manjkalo nezadovoljnejšev. Telefoni so brneli v sredo zjutraj in ljudje so se pritoževali, da ta vhod, ta dostop, ta potka ni očiščena in da ne morejo priti do tega ali onega kosa za obdelavo. Nobenemu od teh »živčnejšev« pa niti na misel ni prišlo, da bi sam poprijel za lopato ali metlo (saj je sneg čisto prhek) in da bi to delo opravil sam.

Saj imamo za to druge ljudi, ali ne?

Res je, da je za vse to zadolžena ekipa šestih ljudi, vendar je ob takih primerih premalo. Očistijo pač tisto, kar je treba — to so ceste, parkirni prostori in pločniki, za ostalo pa zmanjka časa in moči.

V glavnem pa smo bili Litostrojčani z njihovim delom zadovoljni in veseli, da nam ni bilo treba gaziti snega do kolen. Ker še vedno napovedujejo hudo zimo, upajmo, da bo tudi ob drugih prilikah tako, čeprav si čistilci snega želijo, da snega le ne bi bilo preveč. Čisto na koncu pa so zaupali še svojo željo, da bi tudi oni radi zjutraj ali ponoči dobili kakšen topel napitek, na primer čaj, kot ga dobijo ostali delavci po tovarni, ki delajo zunaj.

M. M.

Naslovnik neznan

Novembra in decembra leta 1984 smo dobili vrnjenih 84 časopisov Litostroj.

Med naslovniki so tudi naši upokojenci.

Naslovniki so bili:

Aco ADAMOVIČ, Podvozna pot 13/A, Lj.; Rudolf ALBERT, Korotanska 26, Lj.; Suvald ALIČIČ, Gasilska 2, Lj.; Dragoljub ANTONIČ, Vodnikovo naselje 40, Lj.; Anton BABKAR, Ob Savi št. 1, Lj.; Karel BABNIK, Gorenjska vas 51.; Štefan BAKSA, Trtnikova 19, Lj.; Bogomir BALOH, Đakovičeva 6, Lj.; Štefan BARBER, Trzin 136, Mengeš, Drago BILANDŽIČ, Plešičeva 120, Lj.; Franc BLAŽIN, Polje 110, Lj.; Andrej BRICELJ, Rodica 52, Domžale; Radomir BUNDALO, Obirska 21, Lj.; Zlatko BURDŽENIČ, Gotska 10, Lj.; Stane CEDILNIK, Lakotence 2, Lj.; Franc ČERNIVEC, Đakovičeva 57 Lj.; Drago DOBRIČ, Laze 16, Dol pri Lj.; Mirko DRIC, Gorazdova 17, Lj.; Ignac DOVJAK, Bizovik 31, Lj.; Albin DULMIN, Slovenska 6, Lj.; Josip DŽAJIČ, Medenska 32, Lj.; Ferez FAZIJA, Medenska 2, Lj.; Šentvid; Anton GASPARE, Metelkova 15, Lj.; Janez GLADEK, Lepodvorska 1, Lj.; Ciril GODNJA-VEC, Ul. Franca Mlakarja 20, Lj.; Francišek GOMILŠEK, Belokranjska 8, Lj.; Drago GRILIČ, Galjeveca 51/C Lj.; Arif HASIČ, Andreja Kumarja 45, Lj.; Franc HRIBAR, Šentrupert VRH 3, Trebnje; Ludvik HROVAT, Cesta na Mesarico 83, Lj.; Jože ILNIKAR, Celovška 5A, Lj.; Angela ILOVAR, Korotanska 32, Lj.; Ema JERANČIČ, Vodenska cesta 47, Trobovlje; Franc JERMAN, Trstenik 8, Trebnje; Dušan JOVANOVIČ, Depala vas 17, Domžale; Ekrem JUŠIČ, Bijičeva 2, Lj.; Hazim JUŠIČ, Papirniški trg 19, Lj.; Ladislav JUŽNIK, Kresnice 68, Kresnice; Ana KLARIČ, Poč. dom »LITOSTROJ« Fiesa, Piran; Vida

gpm

Najuspešnejši športniki

Pod pokroviteljstvom občinskega sveta zveze sindikatov Ljubljana-Šiška je bila v Litostroju v tozdu PPO, zaključna prireditve, na ketri so podelili pokale, plakete in kolajne najuspešnejšim ekipam in posameznikom za uspehe, dosežene na prvenstvih občine Ljubljana-Šiška za leto 1984.

V enajstih panogah je nastopilo kar 2287 posameznikov iz 85 tozdov naše občine. V imenu gostitelja je

prisotne pozdravil Slobodan Nedić, sekretar KOOZS DO Litostroj. V kratkem govoru je udeležencem

Predsednik ZTKO Ljubljana-Šiška Franc Borko podeljuje plaketo za tretje mesto v balinanju Miloradu Obrijeviću. (Foto: J. Šmon)

Marko Gale prevzema pokal za prvo mesto — ekipno, v namiznem tenisu

Potovali smo na Česko

Zgodaj zjutraj 24. novembra smo se izpred Slovenija avta odpeljali proti Karlovim Varom. Mejo smo prestopili v Šentilju brez kakršnihkoli posebnosti. Za dobro vzdušje smo med vožnjo po zelo urejeni in sončni Avstriji poskrbeli s kapljico domačega žganja.

Na mejnem prehodu Dolnje Dvorišče so bile carinske formalnosti hitro urejene. Tako smo bili približno ob 19. uri že na večerji v Pisku. Tu nas je zelo prisrčno sprejela vodička Marija Valentova iz ZVVZ Milevske, ki je bila potem vseh šest dni vedno in povsod z nami. Po večerji smo se odpravili naprej proti Karlovim Varom, kjer smo se nastanili v Narodnem domu.

V nedeljo dopoldne se nam je pridružila še vodička iz češke potovalne agencije Čedok in nas popeljala po mestu. Ogledali smo si vse kulturne in arhitekturne znamenitosti. Karlovi Vari so staro mesto s slikovitimi stavbami. Novejši in zelo moderen je zdraviliški hotel Termal.

Pod posebno stekleno kupolo v kolonadi Jurija Gagarina bruha 3—4 m visoko znameniti vroči vrelc Vžidlo. Vseh vrelcev v Karlovih Varih je 12. Seveda smo takoj odkrili štirinajstega, to je njihova znana, iz zelišč in žganja pripravljena becherovka. Največ pa smo v naslednjih dneh popili štirinajstega vrelca — plzenskega piva. Za tiste, ki smo bili prvič v tem zdraviliškem mestu, je bilo zelo nenavadno videti, da ljudje kar med sprehajanjem po mestu iz posebnih vrčkov pijejo vodo zdravilnih vrelcev.

Naslednji dan je bilo prosto, izkoristili smo ga za manjše nakupe. Nekateri so se odšli kopat v hotel Termal, ki ima zunanji bazen z vročo termalno vodo.

V torek smo se odpeljali v Prago. Ogledali smo si velikanski grad Hradčani in katedralo svetega Vida. V srednjem veku so tu živeli alkimisti, ki so iskali formulo za zlato in kamen modrosti.

V tem kompleksu je sedaj rezidenca predsednika republike. Ker pa državna zastava ni bila izobešena, je to pomenilo, da ga ta dan ni bilo doma. Potem smo se sprehodili po Zlati ulici, v kateri so druga ob drugi majhne hišice, v njih so nekdanji živeli mali obrtniki, ki so izdelovali najrazličnejše stvari in z njimi oskrbovali grad. Z gradu je čudovit razgled po Pragi. Oko se ustavlja na nepreglednem roju opečnatih streh starega mesta.

Z gradu smo se spustili na Karlov most, pod katerim teče Vltava. Na začetku in na koncu mesta stojita najlepša staromestna mostna stolpa. Po ozkih tlakovanih ulicah smo nato prišli v najstarejši del mesta. Posebna znamenitost je ura z dvanajstimi svetniki, ki se vsako uro zavrtijo in pozdravljajo opazovalce. Če bi si želeli vse podrobno ogledati kar je v starem mestu zanimivega, bi potrebovali veliko več časa.

Pri kosilu smo se srečali s skupino, ki je prišla iz Mozolova. Izmenjali smo vtise, si zaželeli še naprej prijetno bivanje in se poslovili. Popoldne smo izkoristili za samostojni ogled Prage ter za nakupe v Kotvi, to je v eni izmed njihovih največjih veleblagovnic. Za obisk znane Švejkove gostilne pri Fleku pa nam je zmanjkalo časa.

Naslednji dan smo se po kosilu odpravili v znano tovarno kristala Moser. Tam imajo v vitrinah razstavljene unikate kristalnih kozarec, servisov, vaz itd. Ti unikati so bili izdelani in podarjeni nekaterim svetovno znanim osebnostim, kot npr. Mariji Tereziji, cesarju Haile Selasiju, Juriju Gagarinu, angleški kraljici Elizabeti, Sofiji Loren in drugim.

V četrtek smo se odpeljali v Marianske in Františkove Lazne. To sta prav tako zdraviliški mesti, le da so mineralni vrelci hladni. Srečali smo se tudi s skupino naših gradbenih delavcev iz Skopja. Povedali so nam, da njihovo podjetje obnavlja notranjost in zunanost starih zgradb na Češkem že 20 let. Štukature na teh zgradbah pa obnavlja posebna skupina strokovnjakov iz Prage.

V Františkovih Laznih so sanatoriji za ženske bolezni in srčne bolnike. Znamenit je bronasti kipec Františka, dečka, ki je simbol plodnosti. Dobro so vidni sledovi božanja, ko ga pacientke pa tudi druge obiskovalke božajo, pri tem pa si zaželejo, da bi lahko kdaj rodile.

Po vrnitvi v Karlove Vare smo se zvečer zbrali v plesni dvorani na slavnostni večerji. V počastitev 29. novembra, dneva republike, smo imeli krajši govor, si nazdravili in zapeli pesem Jugoslavija. Praznovanje je trajalo še dolgo v noč.

Zadnji dan pred odhodom pa smo imeli nekaj smole, vendar se je vse srečno končalo. Ena izmed udeležencih izleta je v

predstavil DO Litostroj in jim zaželel prijetno počutje. V imenu pokrovitelja Ob. SZS Ljubljana-Šiška jih je pozdravil Miro Podbevšek, ki je v svojem nagovoru podčrtal prizadevanja sindikatov, da bi čim večje število delovnih ljudi vključili v programe športne rekreacije, saj gospodarstveniki vedo, da lahko pričakujejo uspešno proizvodno delo samo od tistih delavcev, ki so zdravi, odporni in prizadevni.

Najuspešnejšim posameznikom in ekipam sta pokale, plakete in kolajne izročila Franc Borko, predsednik Zveze telesnokulturnih organizacij Ljubljana-Šiška, in Borut Nastran, predsednik komisije za šport, rekreacijo in oddih pri občinskem svetu zveze sindikatov. Znan alpinist in večkratni Himalajec Danilo Cedilnik pa je imel zanimivo predavanje z diapozitivi o lepotah Himalaje. Ob zaključku velja pohvaliti mladinsko organizacijo tozda PPO in PFSR za uspešno pripravo in organizacijo prireditve.

Pomembnejši rezultati:

Mali nogomet:

2. mesto, Litostroj PZO I (med 90 ekipami)

Namizni tenis:

1. mesto, Litostroj (ekipno)

1. mesto, Ljubo Petrovič (Litostroj)

3. mesto, Majo Pahor (Litostroj)

Balinanje:

3. mesto, Litostroj — ekipno

Streljanje:

4. mesto, Litostroj — ekipno m.

1. mesto, Janez Mrkun — posamezno

Odbojka:

3. mesto v skupini »B«

Rokomet:

6. mesto v enotni ligi

Kegljanje:

4. mesto ekipno moški

Košarka:

7. mesto v skupini »A«,

J. Šmon

trgovini nasproti Narodnega doma pozabila torbico. V njej sta bila njen in možev potni list, osebna izkaznica, denar, ključ in ostala drobnarija. Čeprav je to ugotovila že po nekaj minutah in se vrnila v trgovino, o torbici ni bilo več sledu. Skupaj z Marijo smo potem odšli na postajo milice, kjer so brez kakršnihkoli komplikacij napravili zapisnik in izdali dovoljenje za gibanje po Češki. Nato smo klicali naše veleposlaništvo v Pragi. Dežurni nam je povedal, da v soboto in nedeljo ne delajo in naj se zglesi v Pragi šele v ponedeljek ob 9. uri dopoldne. Izdaja novega potnega lista traja 6—10 dni. Marija se je medtem povezala tudi s predstavnikom ZVVZ Milevske tovarišem Roubikom, ki ji je obljubil vso pomoč.

Po vseh teh dramatičnih trenutkih pa nas je nenadoma čakalo lepo presenečenje v recepciji. Tam sta se namreč oglasila starejša zakonca Heimisch s torbico. Našla sta jo na avtobusni postaji. Torbico sta odprla, videla jugoslovanska potna lista, opazila tudi program našega izleta in iz njega razbrala, da smo nastanjeni v Narodnem domu. Tako sta takoj prišla v hotel in seveda v naše vsesplošno veselje predala torbico, v kateri ni manjkalo prav ničesar. V restavraciji smo nato skupaj z njima proslavili srečni dogodek, jih obdarili z becherovko, pa še s cezarjem in značkami. Za njihovo poštenost se jima ob tej priliki še enkrat najlepše zahvalujemo.

V zgodnjem sobotnem jutru smo se odpeljali v Pisek. Tu so nam pripravili zajtrk, pozdravili smo se s tovarišem Roubikom ter se zahvalili za gostoljubje. Poslovili smo se od zelo prizadevne in prijazne Marije Valentove, ki je resnično skrbela ves čas za naše dobro počutje in razvedrilo.

Tudi pri povratku nismo imeli nobenih težav pri prehodu preko meje. Med potjo smo se dvakrat ustavili v Avstriji, zaključek pa smo naredili v gostilni v Naklem. Mladi fantje so nam pripravili z več litri vina »šrango«. Vsak, ki je želel priti nazaj na avtobus, je moral pri prehodu »šrange« spiti na »eks« kozarec vina, fantje pa so mu zapeli tisto znano: »stara kljuka, pit se ga ne upa, mi pa po navadi pijemo ga radi...«

Potovanje s tako skupino, kot je bila ta, ni samo želja, ampak pravi užitek. Zato se vsem udeležencem izleta zahvaljujem v svojem imenu in imenu konference sindikata za častno in vzorno predstavitev Litostroja in Jugoslavije na Češkem.

T. Kadunc

LETNI TERMINSKI PLAN KOMISIJE ZA ŠPORT IN REKREACIJO ZA LETO 1985

JANUAR

- smučarski tečaji — Sorica od 21. 1. do 28. 1. 1985
- organizacija vadbe teka na smučeh v okolici Ljubljane
- rekreacijska vadba po tedenskem programu na zakupljenih objektih
- tečaj namiznega tenisa za odrasle in začetnike 4 × 2 uri — ŠD Ilirija
- rekreacijsko plavanje v kopališču Tivoli
- rekreacijsko drsanje v dvorani Tivoli
- začetek mesečnih hitropoteznih turnirjev v šahu
- planinski izleti po programu PD Litostroj

FEBRUAR

- smučarski tečaji — Sorica od 28. 1. do 4. 2. in od 4. 2. do 11. 2. 1985
- tečaj namiznega tenisa — začetni in nadaljevalni
- rekreacijsko plavanje v bazenu Tivoli
- rekreacijsko drsanje v dvorani Tivoli
- rekreacijska vadba na zakupljenih športnih objektih po tedenskem programu
- tekmovanje med tozdi Litostroja v namiznem tenisu — ekipno in posamežno
- prvenstvo Litostroja v kegljanju za ženske posamežno
- planinski izleti po programu PD Litostroj

MAREC

- smučarski dan Litostrojanov — »Sorica 85«
- rekreacijsko plavanje v kopališču Tivoli
- rekreacijsko drsanje v dvorani Tivoli
- prvenstvo Litostroja v kegljanju — moški posamežno
- rekreacijska vadba v zakupljenih športnih objektih po tedenskem programu
- planinski izleti po programu PD Litostroj

APRIL

- rekreacijska vadba na zakupljenih športnih objektih po tedenskem programu
- kolesarski izleti v okolico Ljubljane
- tečaj tenisa za začetnike
- rekreacijsko plavanje v kopališču Tivoli
- rekreacijsko drsanje v dvorani Tivoli
- pričetek tekmovanja v trim ligi med tozdi v malem nogometu
- planinski izleti po programu PD Litostroj

MAJ

- pohod po poteh partizanske Ljubljane
- turnir v malem nogometu »25. maj« — mladina TZ Litostroj
- kolesarski izleti v okolico Ljubljane
- rekreacijska vadba na zakupljenih športnih objektih po tedenskem programu
- trim liga v košarki — občinsko prvenstvo
- trim liga v malem nogometu — občinsko prvenstvo
- trim liga v rokometu — občinsko prvenstvo
- trim liga v odbojki za moške in ženske ekipe
- nadaljevanje trim lige v malem nogometu med tozdi Litostroj
- tečaj tenisa za začetnike
- turnir v košarki med tozdi Litostroja
- planinski izleti po programu PD Litostroj
- akcija »Na teku se dobimo«
- plavanje v kopališču Tivoli

JUNI

- vadba na zakupljenih športnih objektih po tedenskem programu
- Cooperjev test — tek na 2400 m za moške in 1600 m za ženske
- nadaljevanje tekmovanja v vseh trim ligah
- planinski izleti po programu PD Litostroj
- prvenstvo Litostroja med tozdi v balinanju — četvorke
- kolesarski izleti v okolico Ljubljane

JULIJ

- vadba na zakupljenih športnih objektih
- tek okoli Bohinjskega jezera »22. julij«
- planinski izleti po programu PD Litostroj
- aktivnosti na letnem dopustu po lastnem programu

AVGUST

- planinski izleti po programu PD Litostroj
- aktivnosti na letnem dopustu po lastnem programu
- kolesarski izleti v okolico Ljubljane
- prvenstvo Litostroja v balinanju

SEPTEMBER

- akcija »Na teku se dobimo«
- vadba na zakupljenih športnih objektih po tedenskem programu
- tečaj tenisa za začetnike
- tekmovanje v namiznem tenisu med tozdi — ekipno in posamežno
- turnir Litostroja v tenisu — posamežno
- turnir Litostroja v odbojki
- planinski izleti po programu PD Litostroj
- finalna tekmovanja v trim ligah

OKTOBER

- kolesarski dan delavcev Litostroja — kronometer
- rekreacijska vadba na zakupljenih športnih objektih po tedenskem programu
- Cooperjev test — test fizične zmogljivosti na 2400 m in 1600 m za ženske
- rokometni turnir med tozdi Litostroja
- planinski izleti po programu PD Litostroj

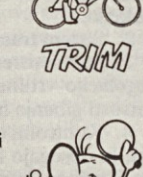
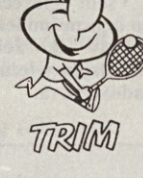
NOVEMBER

- prvenstvo Litostroja v kegljanju v borbenih igrah
- šahovsko prvenstvo članov in članic TZ Litostroj
- prvenstvo Litostroja — ekipno in posamežno v streljanju z zračno puško
- vadba na zakupljenih športnih objektih po tedenskem programu
- zaključna tekmovanja v občinskih trim ligah
- memorialni turnir v kegljanju v spomin Bojana Ostanka
- planinski izleti po programu PD Litostroj

DECEMBER

- letni občni zbori po sekcijah
- podelitev priznanj za uspešno organizacijsko delo v športni rekreaciji
- vadba na zakupljenih športnih objektih po tedenskem programu
- novoletno srečanje vodilnih ter vodstvenih delavcev in družbenopolitičnih delavcev v kegljanju

Komisija za šport in rekreacijo
KOOS TZ Litostroj

USTANOVLJENA TENIŠKA SEKCIJA V LITOSTROJU

V pogovoru z novinarji je eden naših voditeljev in velik prijatelj športa tovariš Stane Dolanc izjavil, da ne mara tenisa. Na začudenje novinarjev je pojasnil, da ima v zvezi s tem športom bridke spomine iz mladosti. V Hrastniku, kamor je hodil v šolo, je stala vila lastnika hrastniške steklarne. Ob vili je bilo ograjeno teniško igrišče, kjer so lastnikovi sorodniki in prijatelji po ves dan igrali tenis v lepih belih oblekah, pili osvežilne pijače in se zabavali v brezdelju. Vrstniki in sošolci tovariša Staneta Dolanca pa so jim za majhen denar po ves dan pobirali teniške žogice in stregli vsevprek. Tovarišu Dolancu, ki je imel v v rosnih letih izreden občutek za krivice in razlike razredne družbe, se je to tako vrezalo v spomin, da tega še danes ne more pozabiti. In čeprav dobro ve, da sam tenis ni kriv, če ga nekateri smatrajo za elitni šport, ga še nikoli ni bilo videti na teniškem igrišču.

26. decembra 1984 smo v Litostroju ustanovili teniško sekcijo, ki ima že okoli 50 članov. Tenis ni več šport elite in snobov, ampak vseh, ki se želijo ukvarjati s športom in rekreacijo, saj je sedaj lahka dosegljiva. Če odštejemo opremo, ki je nujna, in upoštevamo začetek le ceno loparja in žogic, kar je približno tri tisoč dinarjev, ter enaka cena copat, bi bili za začetek stroški približno isti kot npr. za drsanje, vsekakor pa občutno cenejši od marsikaterega drugega športa. Tenis je tako postal šport rekreacije željnih delavcev in ne elite. Res je problem premajhno število igrišč na območju Ljubljane, pa število začetniških tečajev na asfaltnih igriščih, toda to je rešljivo v okviru teniške sekcije, klubov in družbe. Ni res, da gre za zaprte kroge in v litostrojski sekciji je zaželeno čim večje število članov kolektiva in njihovih družin. V aprilu 1985 bomo organizirali tudi začetniški tečaj.

Pričakujemo vaše prijave pri športnih referentih in vaše sodelovanje, saj ste mnogi izrazili željo, da bi se naučili tenisa.

Sedaj imate možnosti za to.

M. Nolimal

TRADICIONALNO NOVOLETNO TEKMOVANJE V KEGLJANJU

Ob zaključku leta je OOS Litostroj priredila tradicionalno družabno tekmovanje v kegljanju. Organizacija tega tekmovanja je bila zaupana kegljaški sekciji Litostroja.

Tekmovanje je bilo 17. decembra od 17. do 20. ure na kegljišču Rogovilec v Črnučah. Tekmovale so ekipe in posamezniki. In sicer po sistemu 20 lučajev v polno. Rezultat tekmovalca je štel za ekipno uvrstitev in za vrstni red posameznika, s tem da je pet najbolje uvrščenih tekmovalcev sestavljalo ekipo. Nastopalo je pet ekip, in sicer:

Vodstvo DO	kapetan	Miro Jančigaj
Samoupravni organi	kapetan	Janko Babič
Svet ZK	kapetan	Joco Klobučar
Konferenca OOS	kapetan	Fadil Zec
Predsedstvo ZSMS	kapetan	Marijana Djulinac

Skupno je nastopilo 56 tekmovalcev. Rezultati tekmovanja so bili naslednji:

Ekipno:	
1. Konferenca OOS	521 kegljev
2. Samoupravni organi	468 kegljev
3. Uprava podjetja	467 kegljev
4. Predsedstvo ZSMS	438 kegljev
5. Svet ZK	428 kegljev

Posamežno:	
1. Boško Bjelič	110 kegljev
2. Mihael Žilavec	109 kegljev
3. Anton Tomažič	105 kegljev
4. Franc Kostevec	102 keglja
5. Stipe Barišič	101 keglj

Na koncu so se pomerili še kapetani posameznih ekip. Največ kegljev je podrl kapetan vodstva DO Miro Jančigaj in tako osvojil nagrado.

Vodja kegljaške sekcije:
Mirko Herman

RAD IMAM ŠPORT

Janez Kalan

SMUČANJE

Če lahko o kom rečemo, da je športnik od glave do pete oziroma pravi smučar, je to gotovo Janez Kalan. Že vrsto let ga srečujemo na vseh tekmovanjih Litostroja, pa še na vrsti drugih po vsej Sloveniji. Smučati je začel, ko je bil star 7 let. Včlanil se je v Smučarski klub Partizan v Škofji Loki — sedanji Smučarski klub Alpetour. Prve smuči si je kupil kar na trgu med suho robo, ki so jo prodajali Ribničani. Bile so zelo dolge, brez podlage in laka, zato jih je moral vsaj za silo prelakirati z nitrolakom. Toda kaj, ko je bilo to treba nenehno ponavljati. Tudi vezi so bile take, da si si mimogrede polomil noge ali pa zlomil smuči. Oprema se je z leti izboljševala in zdaj je že dokaj varna, čeprav strašansko draga.

Z dvanajstimi leti je začel Janez tekmovali na pionirskih tekmovanjih. V članski konkurenci se je uvrščal na republiška tekmovanja, kjer je bil po rezultatih vedno nekje v zlati sredini. Tedanji pogoji za smučanje pa so bili bistveno slabši kot danes, zato je bilo tudi ljubiteljev belega športa vedno manj. Trenirati so hodili na Stari vrh in na Soriško planino, peš, ni bilo ne žičnic ne vlečnic. Pravi praznik je bil, ko so preko kluba mladi smučarji preživeli vsako sezono po tri dni v Kranjski gori, kjer so trenirali na smučiščih z vlečnicami. Sicer pa je Janez začel s praviimi organiziranimi treningi šele pri štirinajstih letih, ko je bil tudi na tečaju na Starem vrhu.

Ko je prišel v litostrojsko poklicno šolo, je bila tu v ospredju atletika, pogojev za smučanje pa ni bilo. 1961 je končal šolo, tam okrog leta 1966 pa so se začela prva smučarska tekmovanja Litostroja. Teh se je redno udeleževal in dosegal zelo lepe uspehe. Devetkrat je bil prvi in je osvojil pokal Zlato smučko v trajno last. Samo njemu in Branetu Sršenu je namreč uspelo, da sta na litostrojskih tekmovanjih zmagala tri sezone zapovrstjo, in to v veleslalomu, tekih in skokih in si tako za stalno priborila ta pokal.

Ob tem je še cela vrsta tekmovanj, na katerih je dosegel lepe uspehe. Čeprav je bila vedno njegova prva ljubezen alpsko smučanje, ga zdaj bolj privlači smučski teki, ki so tudi glede na stroške in opremo dostopnejši. Janez ugotavlja, da mu tudi glede na njegov značaj bolj ustreza, čeprav je to veliko večje garanje kot na primer veleslalom. V zadnjem času pa je tudi izpopolnil tehniko, tako da je prav v zadnjih dveh letih dosegel v tekih najlepše rezultate.

KEGLJAČI, KEGLJAVKE, POZOR!

Kegljaška sekcija KOOS TZ Litostroj ima v svojem programu za leto 1985 tudi tako imenovano »Prvenstvo Litostroja za posameznike«. Tekmovanje bo potekalo posebej za kegljavke in posebej za kegljače. Pri vsakem tovrstnem prvenstvu smo do sedaj zabeležili izredno majhno število prijavljenih tekmovalk. Upamo in želimo, da bo letos »potolčen« rekord. Zato, dekleta in žene, brez strahu zavrtite telefonsko številko in se prijavite.

Tekmovanje bo potekalo po sistemu 50 metov (25 polno — 25 čiščenje). Ne ustrašite se, če boste namesto kegljev zadele v »planke« ali v prazno luknjo. Vsak met bo boljši in zaželele si boste ponovno tekmovali, mi pa bomo dobili nove, perspektivne kegljavke, ki nam jih tako primanjkuje. Prvih 5 tekmovalk z najboljšimi rezultati se bo uvrstilo v nadaljnje tekmovanje na 100 metov. Tekmovanje bo potekalo v drugi polovici februarja 1985. Zato se kar pogumno prijavite v tajništvo sindikata, tel. 203 ali 204 do 10. februarja 1985.

Vabimo vas, da se tekmovanja udeležite v čim večjemu številu. S prijavi za kegljače pa nikoli nismo imeli težav, zato samo kratak opis tekmovanja.

Tekmovanje bo v marcu 1985, in sicer na 50 metov. Prvih 20 tekmovalcev se bo uvrstilo v nadaljnje tekmovanje na 100 metov. Če je več tekmovalcev z istim številom podrtih kegljev, se uvrsti naprej tisti, ki ima boljše čiščenje. Prijavite se v tajništvo sindikata, tel. 203 ali 204 do 1. marca 1985.

Kegljaška sekcija

Zadnjih nekaj let se udeležuje vseh maratonov — Cerkljanskega, Dupljanskega, Bloških tekov, Trnovskega maratona, Teka treh dežel, maratona na Pokljuki, pa še občinskih prvenstev in tekmovanj v delovni organizaciji ter v sozdu. Na maratonih, kjer sodeluje tudi do 1000 tekmovalcev, se je v zadnji sezoni vedno uvrstil do 40. mesta.

Čeprav Janezu pomeni smučanje sprostitvev in pozabljanje na vsakdanje skrbi in težave, ga jemlje resno. Posveča mu skoraj ves prosti čas, trenira pa tudi poleti v obliki tekov ter letnih krosov. Zato tudi nima nobenih težav z zdravjem. Razumljivo je, da ima dosti raje zimo in sneg kot poletno gnečo na morju. No, tale januarski sneg mu je gotovo dosti bolj dobrodošel kot večini med nami.

Janez v svojih prizadevanjih v smučanju ni samo amater, temveč še bolj tekmovalce. Sam pravi, da je to v njem že od mladosti in mu je tudi eden od načinov preverjanja samega sebe.

Ko je pogovor nanese na litostrojsko smučanje, je dejal, da mu je žal, ker ni bolj množično. Čeprav vsi vemo, da smuča veliko Litostrojčanov, se na tekmovanjih pojavljajo vedno eni in isti. V tehkih ima Litostroj eno najboljših ekip v Sloveniji, slabši pa smo v alpskem smučanju. Prepričan pa je, da bo veliko bolje sedaj, ko imamo športnega referenta. Prvi uspehi se že kažejo v boljši in širši propagandi, večja je tudi povezava med športnimi referenti, lahko izbiramo med več športnimi panogami kot doslej.

Škoda, da športnega animatorja nismo imeli že prej.

Omeniti moramo še to, da je Janez tudi smučarski vaditelj in je že vodil precej tečajev, zdaj pa je tudi vodja sekcije za alpske discipline v Litostroju. Na koncu pa še njegova bera: okrog 70 medalj, 3 pokali, 40 diplom in veliko plaket. Za to mu lahko res čestitamo in mu želimo, da bi mu snežne poljane še dolgo nudile takšna zadovoljstva kot doslej.

M. M.

Ustanovitev aktiva invalidov

Aktiv invalidov Litostroja je bil ustanovljen na pobudo samih invalidov in socialne službe. Poizkus, da bi ustanovili aktiv invalidov v delovni organizaciji, je bil pred več kot desetimi leti, toda najbrž tedaj še ni bil pravi čas in z ustanovitvijo aktiva ni bilo nič. Tokrat pa smo zbrali vse pobude in jih posredovali konferenci sindikata, ki je idejo podprla in imenovala iniciativni odbor pod predsedstvom tovariša Braneta Trontlja, ki je vodil vse priprave za ustanovitev aktiva.

Iniciativni odbor je že pred sezono dopustov v letu 1984 razdelil preko 250 prijavnic za včlanitev v aktiv. Do 17. decembra 1984, ko je bil ustanovitveni zbor aktiva invalidov, je iniciativni odbor prejel točno 200 prijavnic, kar potrjuje utemeljenost ustanovitve tega aktiva. Naloga iniciativnega odbora je bila tudi priprava predloga pravil o delu aktiva in tehnična izvedba samega ustanovitvenega zbora. Vsi invalidi, ki so s prijavnico potrdili svoje članstvo v aktivu, so prejeli skupaj z vabilom za ustanovitveni občni zbor tudi osnutek Pravilnika o delu aktiva invalidov v delovni organizaciji Litostroja.

Ustanovitvenega občnega zbora v ponedeljek 17. decembra 1984 ob 13. uri se je udeležilo kar 115 invalidov. Obravnavali so Pravilnik o delu aktiva invalidov in ga sprejeli

brez bistvenih pripomb. Izvolili so 7-članski odbor aktiva in predsednika tovariša Braneta Trontlja iz tozda OBDELAVA. Izvoljeni člani odbora so še Anton Novak — DS PFSR, Janko Lapuh — TOZD MONT, Lado Kutnar — TOZD IVET, Jože Mlakar — TOZD PZO, Anton Miklavčič — TOZD NABAVA in Drago Pogačnik — TOZD PUM.

Člani odbora aktiva invalidov pa so tudi predsedniki komisije za socialna vprašanja in družbeni standard, tako da so v odboru zastopani predstavniki prav vseh tozdov in delovnih skupnosti.

Prisotni člani so na občnem zboru sprejeli tudi program dela za leto 1985, ki v glavnem teži po vzpostavitvi čim tesnejšega sodelovanja aktiva s strokovnimi službami v delovni organizaciji pri reševanju

problemатike zaposlenih invalidov. Odbor bo skrbel, da bo člane pravočasno seznanjal s spremembami na področju invalidsko-pokojninskega zavarovanja, skušal bo organizirati preverjanje zaposlenosti invalidov v delovni organizaciji, sodeloval bo pri iskanju primernih delovnih mest za zaposlovanje invalidov, povezoval se bo z ostalimi društvi invalidov, da bo tako pridobil pozitivne izkušnje. V letu 1985 bo odbor skušal urediti tudi točno evidenco svojih članov.

Z včlanitvijo aktiva invalidov v Društvo invalidov Šiška v letu 1985 pa si bo aktiv in člani aktiva pridobil tudi možnost uporabe pravne pomoči in drugih oblik pomoči, ki so organizirane v okviru društva invalidov.

Na ustanovnem občnem zboru aktiva invalidov Litostroja so bili prisotni tudi predsednik Konference osnovnih organizacij Litostroja tovariš Zec, predstavnik društva invalidov mesta Ljubljane tovariš Podlpec in predstavnica društva invalidov Šiške in aktiva invalidov Tovarne dekorativnih tkanin tovarišica Pintarjeva. Vsi so aktivu zaželeli uspešno delo, tovarišica Pintarjeva pa je podala še nekaj izkušenj o delu aktiva invalidov v Dekorativni.

Invalidska problematika je pestra, obsežna in težka, zato upravičeno pričakujemo, da bo ustanovitev aktiva invalidov v Litostroju v pomoč invalidom in strokovnim službam, ki se s to problematiko ukvarjajo.

M. K.

ZAHVALE

Ob nenadomestljivi izgubi moža in očeta Petra GOGALE se zahvaljujemo sodelavcem, prijateljem in kolegom iz Litostroja in tozda PUM — Livarne za izraze sožalja, podarjeno cvetje in številno spremstvo na zadnji poti.

Alenka, Barbara in Andrej Gogala

Ob smrti moje žene Sonje GRDEN se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za izraze sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Rajko Guden z družino

Ob smrti mojega moža Ivana NOVAKA se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti. Oba z možem sva bila vrsto let zaposlena v Litostroju, vendar je bil zdaj mož že 15 let v pokoju. Zato se še posebej zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata DS PFSR, kjer je bil nazadnje zaposlen, za podarjeni venec, enako tudi godbenikom pihalnega orkestra in govorniku Cirilu Hrovatu za poslovilni govor. Toplo se zahvaljujem tudi prijateljem in znancem iz Krajevne skupnosti Litostroj, ki so mi stali ob strani v najtežjih trenutkih.

Žena Ana s hčerka
Anito in Olgo

Kolektivu Litostroj se najlepše zahvaljujem za izredno pozornost in pomoč ob novem letu. Ob tej priliki želim vsem veliko delovnih uspehov, delavcem pa obilo osebne sreče.

Edo Ostanek,
upokojenec tozda PUM

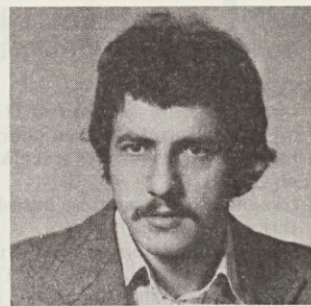
Konferenci osnovnih organizacij sindikata in tozdu Montaža se lepo zahvaljujem za novoletno obdaritev.

Prav tako se zahvaljujem za obisk na domu, saj sem tako lahko po dolgem času imel priliko pokramljati s tovarišema, ki sta zastopala DO Litostroj.

Vsem delavcem Litostroja želim srečno in uspešno leto 1985.

Prav tako želim vsem upokojencem Litostroja v letu 1985 veliko zdravja in zadovoljstva.

Ivan Božič

V SPOMIN

24. novembra 1984 je v svojem 34. letu umrl sodelavec Lado JUŽNIK. Globoko nas je presunilo, ko smo izvedeli, da se Lado ne bo več vrnil med nas in k svojemu delu, ki ga je vedno opravljal z veseljem, z veliko mero odgovornosti, marljivo in vestno.

V transportu se je zaposlil takoj po končani osnovni šoli ter se izučil za poklic avtomehnika, nakar je opravljal zahtevne naloge avtomehnika in zaradi boleznih nazadnje naloge šoferja, ki jih je izvrševal do zadnjega dne.

Vedno se ga bomo spominjali kot dobrega sodelavca. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Sodelavci
transportnega obrata

Odšli so v pokoj

Prav tako se je v novembru upokojila Marija SMREKAR, snažilka v tozdu ZSE. Čeprav je delala 13 let med nami, so jo le redki poznali, saj zaradi svoje skromne in tihe narave nikjer ni izstopala, razen v marljivosti. Je invalid I. kategorije in nosi srčni vzpodbujevalnik. Njeno bolezen so odkrili ob rednem periodičnem pregledu v našem zdravstvenem domu, zato je pred invalidsko upokojitvijo delala le po 4 ure dnevno. Vseeno pa je morala od doma za skoraj 12 ur.

Zelo rada bi delala še naprej, če le ne bi imela tako dolge in naporene poti — najprej do avtobusa v Zagradcu, potem pa še z vsemi avtobusi. Kljub oddaljenosti pa stika z Litostrojem ne bo izgubila, saj delajo tu še hčere, zet in sin.

Tudi njej želimo obilo zdravja in zadovoljstva ter zasluženega počitka.

Sodelavke

Novembra se je upokojila naša sodelavka tovarišica Vida TROBEC. Opravljala je dela in naloge vodje pralnice na Drobošnjakovi ulici v Korotanskem naselju. Stranke se je spominjajo kot vestne in natančne delavke, sodelavke pa kot vzorne in spoštovane vzgojiteljice in prijateljice. Zato ji v zasluženem pokoju želimo še obilo vedrih uric, zdravja in osebne zadovoljstva.

Oktoberja je odšel v zaslužen pokoj tovariš Rudolf FAJFAR, čistilec ulitkov iz jeklolivarne.

Na tem delovnem mestu je 24 let vestno in vzorno opravljal svoje delo. Priučil je veliko mlajših sodelavcev, ki se mu za ves trud zahvaljujemo in mu želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let v pokoju.

Sodelavci

VIDEO TEČAJ

Video sekcija pri KOOS organizira začetni video tečaj. Udeleženci bodo na tečaju seznanjeni z naslednjimi temami:

- Osnove video tehnike
- Standardi, ki se danes uporabljajo
- Osnovne naprave videosistema
- Vrste in delovanje videorekorderjev
- Vrste in delovanje elektronskih kamer
- Sistemi videokaset, kvaliteta traku
- Razlike sistemov VHS, Beta in V 2000
- Osnovne zahteve pri nabavi
- Snemanje slike in zvoka
- Montaža video posnetkov in zvoka
- Praktično delo z video opremo

Začetek tečaja bo v sredo, 20. februarja 1985, ob 14.30 v sejni sobi nad sindikatom, kjer se bomo tudi dogovorili za datum in uro naslednjih predavanj. Predavanja bodo enkrat tedensko.

Video sekcija

gnilo za seboj problem snemanja visokih frekvenc. Rešitev je bila v novem načinu snemanja, ki je znan pod imenom »color na spodnjem delu« (angl. »color under«). Osnovo ima v tem, da sestavljeni svetlobni signal razdeli v dva dela, in sicer na **luminentni** (svetlobni) in **hrominentni** (barvni signal). Vsaka točka slike na TV ekranu je torej sestavljena iz enega črno-belega signala, ki da informacijo o tem, kako je ta točka svetla ali temna (luminentni signal) ter iz enega barvnega signala, ki pove, kakšne barve je ta točka (hrominentni signal).

Trije osnovni principi, na katerih sloni delo današnjih kasetnih videorekorderjev, so torej naslednji: — **vrtiljiva video glava, frekvenčna modulacija signala in color na spodnjem delu.**

Današnji kasetni videorekorderji imajo posebno vrtiljivo video glavo in zato tudi posebno zelo nagnjeni (helikoidalni) magnetni zapis na magnetnem traku (slika 1.), prvi magnetoskopi pa so imeli skoraj pravokotni zapis, gibanje traku ni bilo poševno, ampak ravno (transverz-

no). Da bomo to bolje razumeli, poglejmo razvoj: Pri prvih magnetoskopih s širino traku 5 cm je tekla trak pred diskom, na katerem so bile video glave, njihova ravna rotiranja je bila pravokotna na ravno gibanje traku. Ena glava torej ni mogla biti v stalnem kontaktu s trakom. Pri današnjih helikoidalnih videorekorderjih pa je zaradi poševnega zapisa ta zelo dolg in zadostujeta že dve video glavi. Nahaja se v bobnu, okoli katerega teče magnetni trak.

Da bi posnetek čim bolj natančno reproducirali z magnetnega traku na TV ekran in dobili tako čim boljše sliko, je potrebno, da se video glava giblje čimbolj natančno po istih slehah kot pri snemanju. Mehanski del videorekorderja z vsemi vrtiljivimi deli in tudi elektronski del morata biti torej zelo natančno izdelana. Tako bomo razumeli tudi visoke cene videorekorderjev, ki združujejo v sebi več osnovnih podsklopov in sistemov, kot so:

1. **Signalni sistem**, ki obsega več elektronskih krogov, v katerih se obdelava svetlobni signal slike za snemanje in reprodukcijo.

2. **Sistem transporta traku**

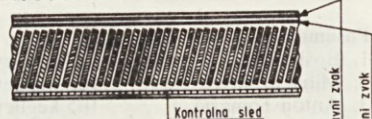
3. **Servo-sistem**, ki obsega sisteme na regulacijo vrtilne hitrosti video glave in hitrosti gibanja magnetnega traku.

4. **Kontrolni oziroma komandni sistemi**, ki obsegajo komande, logične kroge za izvršitev komand, spomin za avtomatske operacije in podobno.

Popravek!

V 2. nadaljevanju smo napačno napisali TIMER/TURNER — prav je TIMER/TUNER.

TRANSFERZALNI ZAPIS

HELIKOIDALNI ZAPIS

Sli. Razpored sledi na magnetnem traku.

BOJANU OSTANKU V SPOMIN

Bil si nam tovariš, sodelavec in prijatelj. Tako iznenada si odšel od nas, da te krute resnice kar ne moremo sprejeti in se sprijazniti z usodo.

Več kot trideset let si vsak dan prihajal na delo v našo tovarno, ki je kot ostalim tudi tebi pomenila naš skupni drugi dom.

Širokemu krogu ljudi si bil nepogrešljiv, saj si bil poleg svoje strokovnosti s hudo mušnostjo in pripravljenostjo za šalo povsod zaželen in dobrodošel. Tudi v najtežjih trenutkih si znal privabiti na lica svojih prijateljev vedrino in zadovoljstvo ter optimizem, četudi bi bil ti sam takšne spodbude kdaj tudi potreben.

V svojem šestinpetdesetem letu in pri svojih najboljših močeh si odšel od nas. Marsikaj smo ostali ob tvoji delovni mizi, da bi dobili nasvet — strokoven ali pa za svoje nadaljnje ravnanje v življenju.

Mnogo let v Litostroju si posvetil konstruiranju orodij in priprav, kasneje pa si svoje znanje uporabljal pri črpalnih napravah. Tako nam je bilo tvoje znanje o orodjih in pripravah marsikaj nepogrešljivo in nadvse koristno.

Bojan, v življenju si bil skromen, zato si želel, da bi bilo tvoje zadnje slovo tiho in neopazno. Spoštovali smo tvojo željo. Brez besed slovesa, breg godbe, brez velikega žalnega spreveda si odšel. Tale zapis pa kljub tvojemu nasprotovanju mora biti. Saj morajo ljudje zvedeti, da te ni več, da je za vselej odšel od nas prijeten in dober sodelavec, dober prijatelj in velik človek!

Tvoji sodelavci in prijatelji

ZAHVALA

Ob smrti moje hčerke Gordane GELEMANOVIČ se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem tozda ZSE za žalni venec, izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Posebej se zahvaljujem tov. Pavlu Hajdinjaku za poslovilne besede.

Matej Gelemanovič
z družino

VIDEO

3

tehnika

Piše: P. Poženel

Pri **snemanju zvoka** zadostuje, če posnamemo zvok frekvence 20 do 20000 Hz. Drugačna pa je občutljivost človeškega očesa. Standard frekvence svetlobnih signalov leži med 20 Hz in 5000000 Hz (t. j. 5 MHz). Pri snemanju signalov visokih frekvenc (zvočnik ali svetlobnik) na magnetni trak obstaja dejstvo, da je možno snemati visoke frekvence signalov le takrat, kadar je hitrost gibanja traku mimo magnetne glave zelo visoka. Tudi kvaliteta zapisa je tem boljša, čim višja je hitrost traku. Iz navedenega sledi, da bi morala biti hitrost gibanja traku 250-krat večja, da bi enako kvalitetno posneli svetlobni signal (video signal) na zgornji frekvenčni meji. Pri tem pa nastopi še ena omejitev snemanja na magnetni trak: največji možni razpon snemalnih frekvenc je le 10 oktav. Pri tem je frekvenca gornje meje neke oktave enaka dvakratni vrednosti spodnje frekvence. V našem primeru je to: 20, 40, 60, 80, 160, 320, 640, 1280, 2560, 5120, 10240, 20480, 40960... Tako vidimo, da bi tudi v primeru, ko bi bili zadovoljni z nekoliko slabšo sliko in bi zanemarili svetlobne signale s frekvencami pod 100 Hz in nad 3.000.000 Hz, bi imeli še vedno obseg 15 oktav. To pa je še vedno preveliko območje glede na možnih 10 oktav.

Leta 1956 so strokovnjaki firme AMP-EX našli tehnične rešitve, ki so omogočile, da se ta prepreka preskoči. Namesto mirujoče magnetne glave, ki beleži magnetne signale na trak, so naredili **vrtiljivo video glavo**. Tako se je relativna hitrost med magnetnim trakom in video glavo povečala in je postala enaka vsoti translatorne hitrosti magnetnega traku in obodne hitrosti vrtiljive video glave. To je omogočilo snemanje zelo visokih svetlobnih frekvenc, pri čemer ostane sprejemljiva hitrost magnetnega traku oziroma njegova poraba. Težavo, kako snemati frekvenčno območje večje od 10 oktav, pa so rešili z uvedbo **frekvenčne modulacije** (FM) video signala, predno ta pride na video glavo za snemanje. Namesto prejšnjih 20 oktav so končno dobili s frekvenčno modulacijo le 3 oktave, katere pa je možno snemati brez težav.

Te tehnične rešitve pa še niso zadostovale, da bi se proizvodnja videorekorderjev tako povečala, da bi bile cene sprejemljive za široko potrošnjo. Videli so, da bi to omogočila **kasetna** izvedba videorekorderjev, kjer bi bila kasetna primerne velikosti in bi bilo v njej magnetnega traku za nekaj ur snemanja. Da bi dosegli ta cilj, so morali zmanjšati hitrost traku na vrednost pod 16 m/sek, kar pa je pote-

UREJA PLANINSKO DRUŠTVO LITOSTROJ

OBČNI ZBOR

Planinsko društvo Litostroj vabi na redni letni občni zbor v TOREK, 12. FEBRUARJA, OB 17. URI v jedilnici tozda PPO.

Pregledali bomo delo v letu 1984 in se pogovorili za naprej. Kot vedno pa ne bo manjkalo tudi zanimivosti, družabnosti in možnosti za pogovor. Poleg običajnih lepih diapozitivov z izletov in društvenih akcij bo kot posebnost predvajan tudi barvni film o taboru na Polzevem. Morda niste niti vedeli, da vas je Poženel posnel v veselem vzdušju... Pridite in se prepričajte, ne bo vam žal. Seveda so med člani društva vedno dobrodošli tudi vsi ostali ljubitelji planin.

t.t.

JEZIKOVNI OSTRUŽKI

»V prvi vrsti so sede le Meta Dolenc, inženir kemije, Jožica Gorenc, ekonomist, in Ana Kranjec, doktor umetnostne zgodovine.«

Krasna družba, sama prijetna dekleta, boste rekli. Dekleta? Kaj pa potem počne zraven inženir, ekonomist, doktor?

Kdo je torej sedel tam: samo dekleta ali poleg njih tudi moški?

Šalo na stran! V resnici velikokrat zasledimo tako besedilo, v katerem so poklici žensk napisani v moški namesto v ženski obliki. Le zakaj bi rekli, da je Meta inženir kemije, ko pa vemo, da je lahko samo inženirka kemije, da je Jožica ekonomistka, Ana pa je doktorica znanosti.

Žal pa ugotavljamo, da se moška oblika poklica uporablja le pri kakšnih bolj imenitnih, visokih nazivih (inženir, ekonomist, komercialist, referent, doktor...).

To je huda slogovna napaka in tudi po načelu nevredna naše socialistične samoupravne družbe, kjer naj bi bili vsi enaki. Nisem namreč še videla, da bi kdo napisal, da je Marina strojepisec, Tončka kuhar ali Helena naš snažilec!

Vesna Tomc

OBVESTILO JE BILO SKOPO:

»Literarni večer s Tonetom Partljičem«

Kulturna komisija nam je v sodelovanju z mladinsko organizacijo 19. decembra poskrbela za izjemno doživetje.

Menim, da je le malokdo med nami, ki ne pozna pisatelja in dramatika Toneta Partljiča. Njegovo delo »Ščuke ni, ščuke pa ne« je svoj čas poželo obilo priznanja v gledališču, pozneje pa kot nadaljevanka na televiziji, saj je to delo, ki kaže nas in naš čas, in to s humorjem. V zadnji sezoni pa igrajo v Drami njegovo delo »Moj ata, socialistični kulak«, ki smo si ga tudi lahko ogledali v predstavi, ki je bila namenjena samo litostrojskim obiskovalcem. Srečanje, ki se nam je obetalo, je bilo torej srečanje z našim dobrim znancem.

Jedilnica v TVN je bila polna in mnogo nas, ki smo prišli pozneje, je ostalo brez stola. Prišlo je predvsem mnogo mladine, kar je še posebej pohvalno. Po predstavitvi književnika Toneta Partljiča, njegovega življenja in dela so člani kolektiva zaigrali kratek odlomek iz njegovih Ščuk — prav tisti del, kjer se najbolj homogeni kolektiv spre zaradi nagraje, ki naj bi jo dobil najboljši izmed najboljših. Kot vedno ima tudi tu vsak sebe za najboljšega.

Uprizoritev je bila v danih razme-

rah preprosta, amaterska, zato pa toliko bolj prisrčna in je požela zaslužen aplavz.

Nato nam je pisatelj prebral nekaj iz svoje proze — spomine iz otroštva, ki so obilno humoristično pobarvani; prebrani pa so bili tako živo, kot to zmore samo avtor. Zares smo se odlično zabavali.

kulturno, politično in družbeno angažiran človek.

V takem vzdušju sta minili dve uri kot bi trenil in vsem je bilo žal, ko nam je v svoji pojoči štajersčini rekel, da smo pa sedaj gotovo že zelo utrujeni od poslušanja in da bo počasi zaključil. — Seveda, saj ga je čakala še pot domov — v Maribor.

»Prepričan sem, da je vsem več kot jasno, kdo ima v našem kolektivu največ zaslug...« (Foto: t.š.)

Naš gost Tone Partljič med mladimi poslušalci

Po tem, skoraj bi rekla uradnemu delu, je prišlo tisto najboljšo — pogovor s Tonetom Partljičem, književnikom in človekom. Tone je odgovarjal na naša vprašanja.

Litostrojčani smo se res potrudili in zastavljali vprašanja z vseh področij — o tem, kako piše, zakaj nekaj napiše tako in ne drugače, kako doživlja uprizorjanje svojih del, kako izid svoje knjige, kako deluje kot predsednik Društva slovenskih književnikov, in za konec, kaj misli o svojih napakah in kakšne napake ima.

Pisatelj nam je odgovarjal. Kaj odgovarjal, beseda mu je tekla kot neustavljiv slap, živo, neposredno in prisrčno. Govoril je, kot da je eden izmed nas, da smo že stari prijatelji, pa naj je šlo za spomine iz otroških let, ali na čase, ko je bil še učitelj na Sladkem Vrhu, ali pa za probleme, s katerimi se sedaj pogosto srečuje kot

Mnenja sem, da med poslušalci ni bilo nikogar, ki si ob zaključku ni zaželel še takih prireditvev.

Tako kot za druge kulturne prireditve, ki smo jih deležni zadnji dve leti, gre tudi za to doživetje zahvala tudi naši kulturni komisiji.

Pa še nekaj. Ob tej priložnosti se je kulturna komisija domislila koristne akcije. Za majhen denar so pri založbi kupili 100 leposlovnih knjižic, ki so ostale neprodane na policah. Knjige so bile na voljo pri vhodu, tako da je lahko vsakdo ob prihodu izbral eno izmed razstavljenih. Žal je knjig prehitro zmanjkalo, ker bi jih moralo biti vsaj še enkrat toliko, da bi dobil vsak po eno.

Kjub temu je bil namen akcije dosežen, saj so knjige prišle med bralce, katerim je knjiga tudi namenjena.

E. L.

Novoletni kviz

Mladinci tozda IRRP imamo vsako leto v programu družabno srečanje. Letos smo to srečanje združili še z novoletno zabavo in novoletnim kvizom. Na mladinskem sestanku smo se torej domenili za izvedbo srečanja. Da bi bilo srečanje zanimivejše, smo sestavili ekipo za organiziranje kviza. Ekipo se je z vso vsem vrgla na delo in nam z izvedbo kviza pripravila prijetno presenečenje. 19. decembra se je zbralo štirinajst mladincev in povabljeni, malo starejši mladinec Dušan Žbogar, v prijetnem lokalu »Viba film«, kjer je bil najprej zavzet bar. Od bara je pot vodila ob pritajeni glasbi do okusno urejenega osrednjega prostora, kjer je že bila pripravljena ekipa za pričetek novoletnega kviza v sestavi: napovedovalec in povezovalac Jože Jesenšek, glavni programer Vojko Kričaj in člana strokovne žirije Josip Šerbetar in Matjaž Jelovčan.

Jože je vse navzoče najprej prav najlepše pozdravil in jim zaželel obilo zabave. Pozval je dve dvočlanski ekipi in to ekipo A v sestavi Betka in Miran in ekipo B, ki sta jo sestavljala Boštjan in Dare. Nato je na kratko obrazložil pravila kviza in pojasnil pomembno vlogo računalnika Spectrum pri izvedbi kviza. Tekmovalce in gledalce je zelo hitro prišla vročica kviza in Jože je kar nekajkrat moral miriti razgrete duhove. Veliko je bilo smeha, saj je bil namen kviza zabava in bzdajljive na račun nepravilnih odgovorov. Strokovna komisija kviza ni imela težkega dela, saj so bili odgovori večinoma točni. Le programer Vojko je imel ves čas obilo dela z računalnikom oziroma z reprodukcijo nalog z računalnika na televizijo. Po ogorčenem, a vseeno prijateljskem boju, je zmagala ekipa A z minimalno prednostjo.

Ekipo A — Betka in Miran sta očitno znala spraviti publiko v smeh. (Foto: Z. Kreft)

Po podelitvi nagrad smo posedli za mize, kjer je stekel živahen pogovor o kvizu. Najbolj zanimiva tema je bil seveda računalnik in njegova zelo uspešna uporaba v kvizu. Pogovor je zamrl šele, ko smo bili postreženi z zrezkom z gobicami, ki smo ga pridno zalivali z vinom. Po večerji smo se ob zvokih disko glasbe vrteli do zadnjih jutranjih ur.

tako dobro organiziranih srečanj še želijo. Seveda pa je za dobro organizacijo bilo potrebnih nekaj zavzetih mladincev, ki so žrtvovali svoj čas in trud. Med njimi so bili predsednik OO ZSMS Zdravko Kreft, Fani Strnišnik in Borut Hrovat, ki sta poskrbela za zbiranje prijav, ter Marinka Knez in Marija Vrabec, ki sta

IZLETI V SVEČANU

Zima je huda in na sporedu bosta le dva izleta in še ta bolj v nizkogradju. Si bomo pa zato nabrali več energije za spomladanske ture... Z zimsko obutvijo in opremo se lahko udeležite izletov:

9. februarja: ŠKOFJELO-ŠKO POGORJE — izgubili ne ne bomo, kajti vodil nas bo domačin — vodnik Veber.

16. februarja: ZASAVSKA ali BADJUROVA POT. Katero točko ali odsek bomo osvojili, pa bo glede na snežne razmere presodil vodnik Cankar.

narisala in izobesila vabila.

Pri izvedbi kviza je bil bistvenega pomena računalnik, ki je omogočil pravi televizijski kviz. To je bila prav pohvalna ideja, še posebej pohvalna pa je bilo delo mladincev Vojka Kričaja, ki je naredil računalniške programe in prispeval računalnik in televizijo za izvedbo kviza. Uporaba računalnika je bila v tem primeru zabavnega značaja, toda vedeti je treba, da bi se lahko računalnik zelo uspešno uporabljal pri marsikaterem delu. Zato ne bi bilo napak, če bi se vsi mladinci in ostali delavci, ki jih zanima delo z računalniki, združili v računalniški klub.

Zdravko Kreft

PRVENSTVO LITOSTROJA

Tudi v letu 1984 je kegljaška sekcija organizirala prvenstvo Litostroja v kegljanju. Kegljanje v Litostroju je res priljubljen šport, saj je bilo prijavljenih 22 ekip. Žal se tri ekipe tekmovanja niso udeležile, med njimi iz neznanega vzroka prvi favorit ekipa PUM 3.

Tako je ekipa Iveta morala na stezo brez glavnega tekmeca, a je kljub temu zaigrala odlično in je z 242 keglji preprčljivo osvojila prvo mesto. V zmagovalni ekipi so nastopili vsi nam dobro znani kegljači, s kapetanom na čelu: Perušek, Fliser, Mihelčič, Suljanović, Horvat, Troha. Presenečenje prvenstva je bilo 2. mesto ekipe Nabave in 3. mesto ekipe Obdelave 2, ki sta podrla 225 oziroma 224 kegljev.

4. mesto	PZO 1	205 kegljev
5. mesto	PPO	205 kegljev
6. mesto	PUM	196 kegljev
7. mesto	Prodaja	193 kegljev
8. mesto	Obdelava 1	193 kegljev
9. mesto	PPO 2	192 kegljev
10. mesto	PUM 1	192 kegljev
11. mesto	IVET 2	186 kegljev
12. mesto	PZO 2	185 kegljev
13. mesto	Obdelava 3	170 kegljev
14. mesto	TVN	170 kegljev
15. mesto	SŠTS	169 kegljev
16. mesto	SSP	163 kegljev
17. mesto	PTS	159 kegljev
18. mesto	Montaža 1	145 kegljev
19. mesto	PFSR	143 kegljev

Vse ljubitelje kegljanja obveščamo, da smo poleg ponedeljka od 15. do 19. ure, dobili še en termin v petek od 19. do 22. ure. Vse ljubitelje kegljanja vabimo, da se kegljanja v športnem domu na Vodnikovih cesti udeležijo v čim večjem številu.

Vodja kegljaške sekcije: Mirko Herman

Tomeks - rezultat skupnih vlaganj

Na slavnostni proslavi ob dnevu rudarjev BiH 21. decembra 1984 Litostroju dodeljena plaketa RŽR Ljubija. Franc Kostevec, podpredsednik DS DO, odkril spominsko ploščo tovarne TOMEKS.

V sestavi Rudnika železove rude Ljubija so bili ta dan odprti trije novi objekti: Tovarna za obdelavo kovin z eksplozivom TOMEKS, Tovarna strojnih delov v Ljubiji ter Tovarna naravnih železovih oksidov v Tomašici.

Slavnostnim otvoritvam so poleg številnih gostov prisostvovali Nikola Stojanović, član Predsedstva CK ZKJ, Petar Dodik, član Predsedstva CK ZK BiH, Henrik Marko, član IS SRS, litostrojsko delegacijo pa je vodil generalni direktor Miro Jančigaj.

Z ZAUPANJEM V PRIHODNOST

»Danes predajamo v poskusno obratovanje Tovarno za obdelavo kovin z eksplozivom — Tomeks, za katero je bil pred dvanajstimi meseci položen temeljni kamen,« je v uvodu poudaril direktor Rade Katana.

»Ob uresničevanju naložbe nas je spremljala cela vrsta težav in problemov, ki sta jih dve veliki delovni organizaciji s težavo obvladovali. Ne glede na vse težave pa smo v tem obdobju obdelovali trg, vendar ne dovolj celovito. Vzoredno je potekala pilotna proizvodnja, sodelovali smo na sejnih v Zagrebu, Beogradu in Skopju. Pričakujemo, da bomo že v prvem polletju letošnjega leta navezali poslovne stike z nekaterimi večjimi delovnimi organizacijami na osnovi dolgoročnega sodelovanja in povezovanja, kot sta IMPOL v Slovenski Bistrici, TOZD ELVO

Beograd iz sestave TOZD 'MINEL', Litostroj in drugi.

Ta skupna investicija je plod sodelovanja in povezovanja na ekonomskih osnovah, na osnovi skupnega dohodka in rizika z obvezo vračila združenih sredstev in nadaljnjim sodelovanjem pri razvoju tega tehnološkega projekta.

Rade Katana je skupne cilje povezal z nalogami, saj je tovarno potrebno še tehnološko opremiti. Nato pa je čestital delavcem delovne organizacije Litostroj kot dobitniku nagrade AVNOJ za leto 1984.

Po svojem uvodnem govoru je predal besedo članu IS SRS Henriku Marku, ki je poudaril pomen in cilje združevanja dela in sredstev za tako pomembno naložbo, ki bo nadomestila uvoz v jugoslovanskem prostoru.

Franc Kostevec je v imenu delavcev Tomeksa, RŽR Ljubija in delovne

organizacije Litostroj odkril spominsko ploščo ob otvoritvi delovne organizacije.

NOVI RUDNIK OMARSKA, NAJVEČJA INVESTICIJA

Nahajališča rudnikov železove rude v Ljubiji so v severozahodnem delu Bosne in Hercegovine, v dolini reke Sane, na podnožju rudnih pojavov sanskega paleozoika. Nahajajo se med legendarnimi planinami Kozare in Grmeča in so največji jugoslovanski proizvajalci železove rude. V Ljubiji, ki je oddaljena od Prijedora 12 kilometrov, so pričeli pridobivati železovo rudo že leta 1916. Vzhodno od Prijedora, na oddaljenosti 18 km, so rudniki Tomašica, kjer so obenem največji kope. V Podkozarju, kjer ravnina prijedorskega polja postopoma prehaja v kozarsko gorje, je v teku izgradnja ene izmed največjih jugoslovanskih investicij — rudnik Omarska, ki je ponos ljubijskih rudarjev in največji bodoči rudnik železove rude v Jugoslaviji. Ta že dobiva oblike sodobnega rudnika, v katerem naj bi proizvodnja stekla konec leta 1985 in v prvi fazi ustvarjala 1,7 milijona koncentrata železove rude. Investicijska vrednost Omarske znaša 16,7 milijarde dinarjev. V izgradnjo tega rudnika združujejo sredstva Slovenske železarne, RMK »Zenica«, MK Smederevo in MK Sisak. V zaključni fazi načrtujejo, da bodo s 70 % proizvodnje železove rude v Omarski pokrili vse jugoslovanske potrebe in 30 % še izvažali. Danes RŽR Ljubija ne smejo izvažati svoje rude v tujino.

Osnovne rude v ljubijskih kopih so limonit, siderit in bazične rude. Povprečna vsebina železa je 50 do 52 % pri limonitu in 40—42 % v sideritu. Železovo rudo v centralnem rudniku drobijo in razvrščajo po določeni granulaciji. S pranjem in mokri separaciji se ruda oplemeniti in preseje. V vzhodnih premogovnikih rudo oplemenitijo s sušenjem in sejanjem. Homogenizirano rudo s skladišča pošiljajo železarskim uporabnikom po železnici, in to: Jesenicam, Zenici, Varešu, Ilijašu, Smederevu in Sisku.

ENAJST TOZDOV IN ENA SKUPNA SLUŽBA

V rudnikih Ljubija združuje delo 3600 delavcev v enajstih temeljnih organizacijah in eni strokovni službi. Letna proizvodnja železove rude znaša 2,3 milijona ton, poleg tega izkopljejo še 12 milijonov ton jalovine. V letu 1985 načrtujejo na osnovi take proizvodnje skupni prihodek šest milijard in 879 milijonov din, od tega dohodka 2 milijarde 372 milijonov din in čistega dohodka 283 milijonov din. Ob takih rezultatih skrbijo tudi za boljši družbeni in osebni standard. Povprečni osebni dohodek devetih mesecev preteklega leta je znašal 24.059 din.

Posebno pozornost posvečajo vsem vrstam izobraževanja, strokovnemu in funkcionalnemu usposabljanju, vzgoji kadrov v lastnem izobraževalnem centru in strukturi zaposlenih.

Imajo svojo delavsko restavracijo, lastne počitniške domove v Rogaški Slatini in Biogradu na moru, ob tem še v toplicah in morski obali zakupljeno določeno število ležišč od Igala, Hercegnovega, Baške Vode, Podgore do Krapinskih toplic. V letu letuje v počitniških domovih preko 2.000 delavcev (okrog 30.000 penzijskih dni). Delavci v težkih pogojih imajo posebne ugodnosti. Pred kratkim so se povezali z delovno organizacijo Nacionalni park »Kozara« na legendarni Mrković, ki je oddaljena od Prijedora

Tovariš Jernej Mlinar z veliko natančnostjo pripravlja oblogo in vodilnikov obroč pred sestavo v celoto.

TOZD Montaža

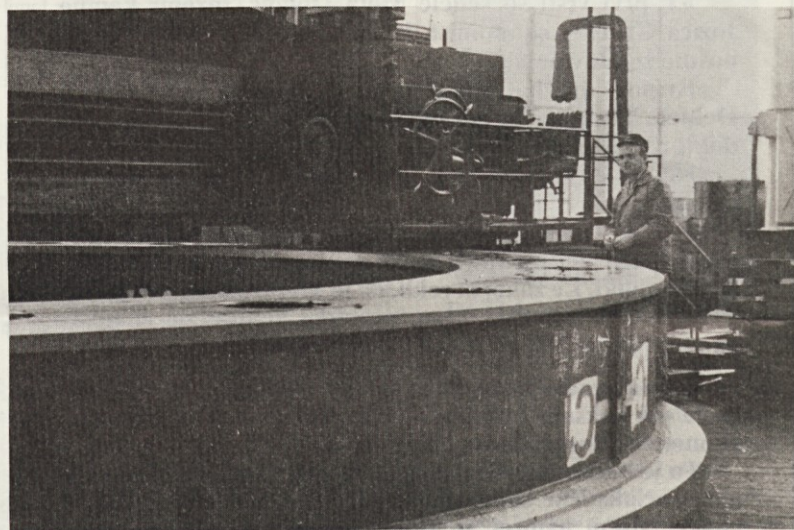
V prvem trenutku, ko stopiš v prepolno dvorano montaže turbin, dobiš vtis, da so vsi objekti v senci ogromnih turbinskih delov za HE Haditho. Zaradi prostorske utesenosti se trudimo, da bi v kar najkrajšem času odpremili prvo turbino za HE Mavčiče in tretjo, to je zadnjo turbino za HE Solkan. S tem bomo pridobili nekaj prepotrebne prostora za bolj kontinuirano delo na turbinah za HE Haditho.

Na tem objektu trenutno montiramo tretji predvodilnik. Za potrebe mehanske obdelave izvršujemo vse potrebne medfazne operacije na zgornjem in spodnjem vodilnikovem obroču, pripravljamo ročice in vo-

dilne lopate za skupno vrtanje in povrtavanje. Ročice in vmesni ležaji so površinsko zaščiteni in nestrpno čakamo na uvozni material. Vložka spodnjega vodilnikovega obroča za prvi dve turbini sta pripravljena za odpremo. Za odpremo pripravljamo tudi celotno komisijo za oljno gospodarstvo.

Vsa dela potekajo po predvidenem planu in s takim tempom dela bomo tudi uspeli odpremi prve štiri turbine v letošnjem letu, če bomo le pravočasno dobivali potrebne elemente za montažo, saj vemo, da je še posebno v tem času ozko grlo površinska zaščita.

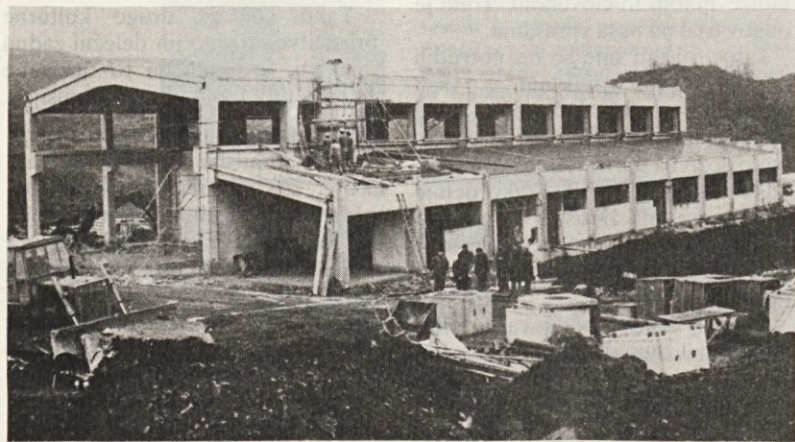
M. Pihler

Struženje na končno mero zgornjega vodilnikovega obroča premera 9650 mm in višine 1000 mm. Skupna teža vodilnikovega obroča za HE Haditho je 82 ton in pol. (Foto: E. L.)

Doktor Petrovič razlaga tehnološki postopek članu predsedstva CK ZKJ Nikoli Stojanoviću in Petru Dodigu — članu predsedstva BiH.

Nova hala Tovarne za obdelavo kovin z eksplozivom — TOMEKS v Ljubiji (Foto: A. Šuklje)

Notranjost poligonske hale Tomeksa za pripravo proizvodnje komaj 14 dni pred slavnostno otvoritvijo. Vsa gradbena dela na objektu so bila do otvoritve končana.

23 km in je ponos jugoslovanske NOB.

V nacionalnem parku »Kozara« je spomenik 10.000 padlim žrtvam, muzej in hotel s prečudovitim razgledom na pokrajino.

350 NOVIH DELOVNIH MEST

Vse tri nove tovarne imajo skupni interes. Od njih se pričakuje veliko, kajti spremeniti morajo neugodno gospodarsko strukturo v tem kraju in nadomestiti uvoz pigmentov in večslojnih eksplozijsko spojenih materialov z domačimi. Tovarno za proizvodnjo naravnih železovih oksidov-pigmentov sta zgradili z združenimi sredstvi RŽR Ljubija in Cromos Zagreb. Organizirali so se v poslovno skupnost, v kateri so še Helios Domžale, Color Medvode, Cinkarna Celje in drugi. Nova tovarna tudi za nas pomeni nekoliko več, kajti za uvoženi pigment smo morali zagotavljati devizno participacijo za barve.

Tovarna strojnih delov in sklepov je rezultat dela in združevanja sredstev RŽR Ljubija in DO FAMIL »Potisje« iz Ade.

Načrtujejo, da bodo zaposlili 172 delavcev in predelali 1.600 ton jekla za dele in sklope.

TOMEKSU VEČ POZORNOSTI

Pravilo pri delu z eksplozivom je enako rudarskemu: posebni pogoji, odnos do dela, discipliniranost, vse potrebno za varnost delavcev.

Posebna skladišča za eksploziv, zaklonišča, umirjenost, natančnost in disciplina, vse to je pogoj za varno in kvalitetno proizvodnjo oplatenih

materialov na poligonu, ki je v premeru 5 kilometrov prazen zaradi eksplozijskega udara. Tako ravnanje zahtevajo posebni ukrepi, zato tudi priprava poteka v hali, zunaj na poligonu pa samo sestava za eksplozijsko spajanje.

Za dokončanje prve faze naložbe je potrebno urediti kotlovnico za ogrevanje, vodovod, kanalizacijo in kompresorsko postajo v vrednosti 9,2 milijona din.

Obveze za ureditev okolice v izmeri 6.000 m² kot svoj dodatni prispevek je pokrila DO RŽR Ljubija v znesku 32 milijonov din. Imajo tudi nekaj transportnih sredstev in nekaj opreme, ki pa ne zadostuje za normalno tehnično-tehnološko proizvodnjo. Zato bomo morali pregledati predlog investicijskih vlaganj po strukturi in tehnologiji ter opredeliti nadaljnji plan razvoja DO TOMEKS do leta 2000, ki zahteva predvsem naslednje naloge:

- odločitev in dogovor glede proizvodnega programa na osnovi eksplozijske tehnologije,

- zaključitev investicijskih del, da bodo lahko izvajali osnovni program in imeli možnost nadaljnega razvoja,

- urediti kadrovske zasedbe in sistem poslovanja.

Ob realizaciji teh nalog v letu 1985 pričakujemo, da bo v TOMEKSU realizacija skupnega prihodka okoli 70 milijonov din. Vse te naloge zahtevajo dobro povezavo in skupno razreševanje nalog.

I. Sabol